

TEGEVUSARUANNE 2005
TEGEVUSKAVA 2006

Autoriõigus – Eesti Rahvusraamatukogu, 2006
ISSN 1736-1702

SISUKORD

EESSÕNA	4
ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	5
EELARVE JA RAHASTAMINE	7
HALDUSTEGEVUS	12
SEADUSANDLUS JA NORMDOKUMENDID	14
PERSONAL	16
INFOTEHNOLOOGIA JA TELEKOMMUNIKATSIOON	17
KOGUD JA SÄILITAMINE	19
RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED	23
ARENDUS- JA TEADUSTEGEVUS	27
KOOSTÖÖ	34
KULTUURIKESKUS	38
PARLAMENDIRAAMATUKOGU	40
RRi näitarvud 2004/2005	44
LISA 1 – Kogud 2005. aastal	47
LISA 2 – Väljaanded	48
LISA 3 – RRI töötajate publikatsioonid	51
LISA 4 – RRI töötajate ettekanded	53
LISA 5 – RRI töötajate täienduskoolitus	55
LISA 6 – Näitused	56

EESSÕNA

Möödunud aasta oli Eestile esimene täisaasta Euroopa Liidu liikmesriigina ning Rahvusraamatukogule heas mõttes murranguaasta eelkõige oma tegevuse laiendamisel rahvusvahelises määras.

Rakendades algatusvõimeliselt oma oskusteavet ja professionaalseid ressursse, liitus Rahvusraamatukogu 2005. aastal edukalt mitme Euroopa Liidu mahuka, sihtotstarbeliselt finantseeritava projektiga, mis töid raamatukogule täiendavaid rahalisi ressursse, andsid kogemusi koostöö arendamisel, lisasid meie autoriteeti nii Eesti kui ka maailma raamatukogunduses.

Olulise rahvusvahelise kõlapinna saavutas IFLA raamatukogudevahelise laenutuse ja dokumendiedastuse (ILDS) 9. rahvusvaheline konverents, mille tulemusena jõudis Eesti Rahvusraamatukogu nimi ja teave tema mitmekülgsest tegevusest vähemalt 29 riiki kogu maailmas.

Õnnestunuks võib pidada III Infopoliitika foorumit *Infoühiskond – kelle jaoks?*, mille märksõnaks oli kasutajakeskus ning fookuses e-teenuste kasutajad.

2005. aastal suutis Rahvusraamatukogu teha mõndagi märkimisväärset raamatukogu- ja infoteenuste täiendamisel, kasutajakoolituse süsteemsel korraldamisel, raamatukogu ja Eesti raamatukogunduse arendamisel tervikuna.

Hinnates kriitiliselt e-raamatukogu arengut, tuleb siiski nentida, et on hulk elektroonilist informatsiooni, kuid puuduvad selle informatsiooni haldamise süsteem ja alused; pole fikseeritud, mida, kas ja miks digiteerida ning kuidas ja kellele seda edastada; tekkivad andmekogud on omavahel seostamata jne. Et kujunenud olukorda lahendada, on 2006. aasta üheks olulisemaks ülesandeks RRI e-raamatukogu kontseptsiooni väljatöötamine ja selle alusel arendustegevuse uue kava koostamine aastateks 2007-2010.

Oluline samm Rahvusraamatukogu tegevuse õiguslike garantiide arengus oli Rahvusraamatukogu seaduse muutmise seaduse eelnõu ettevalmistamine, mis käsitleb teadus- ja arendusasutuse staatust ning Eesti raamatukoguvõrgu juhtimist. Uute võimaluste rakendamine aitab paremini ja ökonoomsemalt teha inforessursid kättesaadavaks igale inimesele, väikseima ajakuluga leida vajalik teave.

Riigieelarvelise eraldise kasv ning eraldis 2005. aasta lisaelarvest võimaldasid alustada mitme kitsaskoha likvideerimist raamatukoguhooones, nagu tarbeesüsteemi ja tuletõrjesignalsatsiooni renoveerimine. Märkatav muutus toimus IKT uuendamisel. Positiivselt mõjusid raamatukogu- ja infoteenuste osutamisele uued koolitusruumid, kus alustati kasutajakoolitust, sest infokirjaoskus on kasutajale sama vajalik kui infospetsialistile.

Positiivsed muudatused on osutunud võimalikuks eeskätt kõrgprofessionaalsete teadmiste ja oskustega personali koostöö tõttu. Peame ka edaspidi väga tähtsaks enesetäiendamist ja muutumisvalmidust muutavas maailmas.

2006. aasta esitab raamatukogule taas uusi väljakutseid: ühinemine Euroopa raamatukogude ühisportaaliga *The European Library*, uued projektid Euroopa Liidu raames, info- ja raamatukoguteenuste kvaliteedi jätkuv täiustamine ja palju muud. Rahvusraamatukogu seaduse muutmise seaduse vastuvõtmine Riigikogus loob raamatukogule küll võimaluse teadus- ja arendusasutuse staatuse taotlemiseks, kuid esitab ühtlasi kõrgendatud nõudmisi. Seepärast kavandatakse RRI teadus- ja arendustegevus kaardistada ning töötada välja teadustöö lähiaastate strateegia ja arengukava. Tuleb koostada ka muutunud ja avardunud ühiskonna vajadusi arvestav põhikiri.

Järjekordseks suurürituseks kujuneb ELi projekti TEL-ME-MOR lõppkonverents *Managing the Digital Future of Cultural Heritage* 18.-21. oktoobril 2006.

Tiiu Valm
Rahvusraamatukogu peadirektor

ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

Rahvusraamatukogu organisatsiooniline korraldus ja juhtimine on üles ehitatud põhimõttel, et tagada muutuvus ühiskonnas raamatukogu haldussuutlikkus seadusest tulenevate eesmärkide ja ülesannete optimaalseks täitmiseks, järgides avatuse, kollegiaalsuse ja tõhususe printsiipe.

2005. aastal toimus 6 **Rahvusraamatukogu nõukogu** istungit.

Tähtsamad otsused:

- 15.02. – kinnitati 2005. aasta eelarve ja 2004. aasta tegevusaruanne ning 2005. aasta tegevusplaan;
- 10.03. – kinnitati 2006. aasta eelarve projekt ja tegevuskava;
- 29.03. – moodustati töörühm Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmiseks eesmärgiga sõnastada raamatukogu ühe põhitegevusena teadus- ja arendustegevus;
- 31.05. – kinnitati 2004. aasta majandusaasta aruanne;
- 11.10. – kinnitati Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmise seaduse eelnõu;
- 13.12. – kinnitati 2005. aasta eelarve muudatused ning RRI struktuur ja koosseis.

Tööprotsesside parema sidustamise, tööjõu efektiivsema rakendamise ja juhtimiskulude kokkuhoidmise eesmärgil jätkusid 2005. aastal raamatukogu **struktuuri muutused**.

1. veebruaril moodustati kogude hoiu ja teenindusega tegelnud arhiiviosakonna, arhiivkogu osakonna, haruldaste raamatute osakonna ja hoiuosakonna baasil kogude osakond (46 töötajat). Kogude puhastamisega seotud ülesanded anti tervikuna üle säilitus- ja ennistusosakonnale, teavikute parandamisega seotud ülesanded köitmisosakonnale.

Põhjamaade saalile eraldatud toetussummade pideva vähenemise tõttu jätkati aasta algusest vähendatud tööjõuga (1,5 ametikohta) ja lühendati konsultandi teenindusaega.

Loodi 13 ametikohta:

- peabibliograaf, kelle kompetentsi kuuluvad rahvusbibliograafia trüki- ja elektrooniliste väljaannete vastutav toimetamine, rahvusbibliograafia andmebaasi ERB arendamine, bibliograafilise andmestiku kontroll, kataloogimisküsimustes nõustamine;
- raamatukogu e-teenuste peaspetsialist, kelle ülesanne on e-teenuste väljaarendamine;
- Europe Direct infopunkti projektijuht;
- infosüsteemide osakonnas 2 programmist ametikohta võrguväljaannete kogumise ja arhiveerimise tarkvara väljatöötamiseks ning digitaalse arhiivi DIGAR tarkvara arendamiseks (projekt ReUSE) ja infotehnoloog teavikute skaneerimise, salvestamise ja metaandmete kogumise tehnoloogia väljatöötamiseks;
- konverteerimisosakonnas bibliograafi ametikoht DEA andmebaasi täiendamise (mikrofilmide skaneerimise ja indekseerimise) ülesannetega;
- säilitus- ja ennistusosakonnas kaks hooldustehniku ametikohta hoidlariilite ja nendel asuvate teavikute perioodilise puhastamise ülesannetega;
- köitmisosakonnas tehniku ametikoht ülesandega parandada ja vajadusel restaureerida köitmisele minevate teavikute paber ning likvideerida paberikahjustusi;
- teadus- ja arenduskeskuses projektijuhi ametikoht Euroopa Komisjoni projekti TEL-ME-MOR tööpaketi koordineerimise ülesannetega, veebitoimetaja ametikoht RRI kodulehe tõlkimise jms. ülesannetega ja referendi ametikoht eesti kirjanduse süvatutvustamise ülesannetega.

Arendati **sise- ja väliskommunikatsiooni**. Alustati sisevõrgu tehnilist ja sisulist uuendamist, töötati välja uus intraneti struktuur. Uuendamine jätkub 2006. aastal. Aktiivselt kasutati sisekommunikatsioonis meililiste, mille arv kasvas aasta jooksul 49lt 68ni. Nii sisulise kui ka vormilise uuenduse läbis majasisene infoleht, mida ilmus 49 numbrit. Toimusid infohommikud ja teabepäevad aktuaalsetel teemadel ning suvepäevad Kihnus.

Väliskommunikatsiooni korralduses oli tähtsaim RRI veebilehe arendamine. 25. jaanuaril avati kasutajaile uus AutomatWebil põhinev koduleht, mis on kasutajasõbralikum, operatiivsem ning suurema kasvuruumiga. Koos uue disaini ja tarkvara kasutuselevõtuga muudeti suures osas ka kodulehe sisu. Loodi uus täismahuline ingliskeelne koduleht.

Aktiivselt suheldi meediaga, edastati 96 RRI sündmust kajastavat pressiteadet. Kirjutava pressi ülevaadetes sisestati 977 kirjet, millest on valdav osa BNSist (587), Postimehest (179) ja Eesti Päevalehest (89). Rahvusraamatukogu tegevust kajastavaid artikleid ilmus 33. Teenuste ja toodete tutvustamiseks anti välja üle paarikümne infotrükise. Infostendidega osaleti Tallinna Ülikooli 3. sotsiaal- ja kasvatusteaduste doktorantide konverentsil, töötervishoiu päeval, infopoliitika foorumil, Eesti sotsiaalteaduste VI aastakonverentsil, GIS- ja geograafiapäeval.

Makrokeskkonna majandusliku, poliitilise ja sotsiaalse dimensiooni mõõde on kodanikuühiskond, mis kindlustab püsiva arengupotentsiaaliga sotsiaalse keskkonna. Organisatsiooniliste ja juhtimisotsustuste tegemisel lähtuti 2005. aastal informatsiooni valdavate institutsioonide integreerimisest, koostööst, infovahetuse ladususest ja raamatukogu kasutajate süvakaasamisest.

Selle tulemusena on:

- paranenud lugejate ja teiste raamatukogude oskused raamatukogu inforessursse kasutada;
- lühenenud "õige" informatsiooni leidmiseks kulutatud aeg;
- suurenenud raamatukogu roll sotsiaalmajanduslikus arengus;
- kasvanud raamatukogu inforessursside kasutajate rahulolu;
- suurenenud Rahvusraamatukogu autoriteet Euroopa Liidus ja teistes riikides.

Jätkuvalt olid negatiivse mõjuga probleemideks Eesti avaliku halduse organisatsiooni ja raamatukoguvõrgu juhtimise ning ministriumide koostöö puudused ning selgete printsiipidega infopoliitika puudumine.

2006. AASTAL ON KAVAS

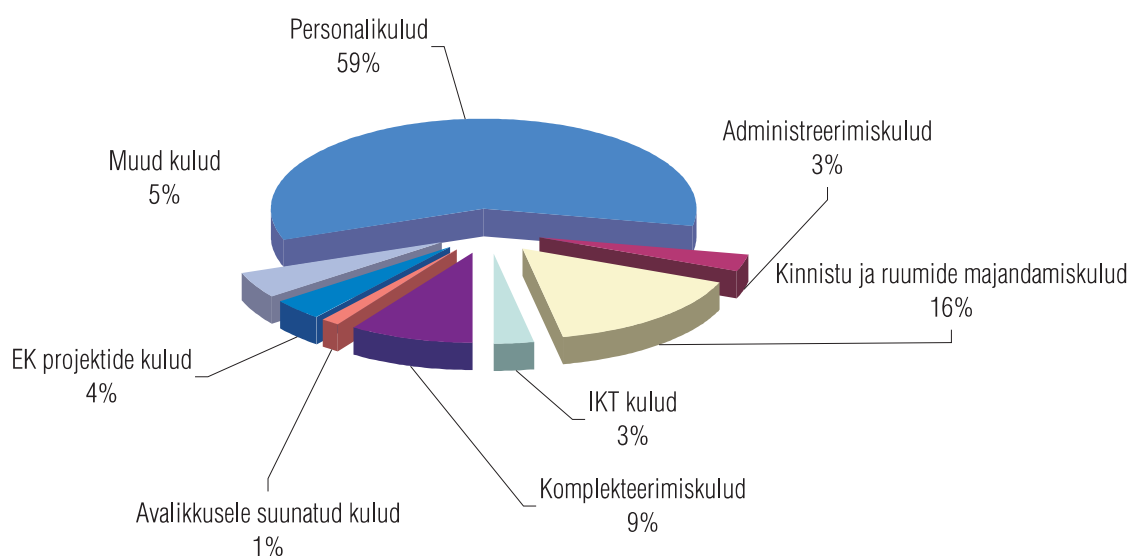
- töötada välja e-raamatukogu kontseptsioon aastateks 2006-2010;
- muuta struktuuri ja tegevust seoses sundeksemplari seaduse muudatuse jõustumisega kaasneva võrguväljaannete arhiveerimise ülesannetega ja Euroopa Komisjoni projekti ReUSE tööde ülevõtmisega.

EELARVE JA RAHASTAMINE

Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu kinnitas raamatukogu 2005. aasta eelarve 15. veebruaril üldsummas **86 964 025 krooni**, sealhulgas oli **eraldi riigieelarvest 75 223 778 krooni**.

Võrreldes 2004. aastaga kasvas riigieelarveline eraldi **8 238 187 krooni**. See võimaldas tõsta töötasuvahendeid 9,7% ning kõrgharidusega töötajate palga alammäära kõrgharidust nõudval ametikohal 6000 kroonini. Säilitamaks kogude kvaliteeti vähemalt saavutatul tasemel, suurendati teavikute ostusummat 500 000 krooni. Esmakordselt võimaldas riigieelarvelise eraldise kasv suunata 3 miljonit krooni raamatukoguhoone olukorra parendamiseks ja IT projektidele. IKT arengusse eraldati 3,9 miljonit krooni, mis oli 30% rohkem kui 2004. aastal.

Eelarve jagunemine 2005. aastal

Oluline osa ülalpidamis- ja tegevuskuludest kaeti majandustegevuse tuludest, tehti jooksvat remonti ja kaeti halduskulude (elekter, valve, vesi ja kanalisatsioon, puhastus- ja korrashoid) hinnatõuse.

Majandustegevusest laekuvaid tulusid kavandati 8 006 000 krooni (9% tuludest), mis oli võrreldes 2004. aasta laekumisega (8 600 000 krooni) pisut väiksem. Eeldati, et konverentsiteenuste turul valitsev konkurents mõjutab teenuste müüki ning üha enam infoteenuseid on tasuta kättesaadavad veebis.

Sihotstarbelised finantseeringud moodustasid eelarves **3 461 000 krooni** (4% tuludest). Oluline osa tuli Euroopa Komisjoni rahastatavate projektidega liitumisest.

2004. aastal tööd alustanud teadus- ja arenduskeskuse (TAK) laienuvad ülesanded suurendasid ka kulusid, mis kaeti majandustegevuse tuludest. Nii kasvasid:

- lähetuskulud 75 000
- koolituskulud 25 000
- teadus- ja arenduskulud 150 000
- kütusekulud 50 000

Majandamiskulusid kaeti (enam kui 1,6 milj. krooni) majandustegevusest laekuvatest tuludest, hinnatõusude katteks lisati 2005. aastal riigieelarvelisest eraldisest jooksva remondi kulude arvelt elektrikuludele 500 000 krooni.

2005. aasta jooksul toimunud suuremad finantseerimismuutusi arvestades kinnitas Rahvusraamatukogu nõukogu 13. detsembril muudatustega eelarve üldsummas 89 402 993 krooni, mis oli 2 438 968 krooni enam, kui aasta algul kinnitatud.

Tuludesse lisandusid:

Euroopa Komisjoni sihtfinantseeringud **1 488 968**

s-h.

- projekt TEL-ME-MOR 1 284 413
- projekt EDIR (Europe Direct infopunkt) 193 178
- projekt EAW (www.euowarrant.net loomine) 11 377

Täiendav eraldis riigi lisaelarvest **950 000**

Majandustegevusest laekus 2005. aastal 2 miljonit kavandatust enam.

Täiendavad tulud jagunevad:

- ILDSi konverentsi korraldamine 786 700
- CENLi (Euroopa Rahvusraamatukogude Direktorite Konverents) veebilehe koostamine 30 800
- koolitusteenus 38 500
- skaneerimisteenus 12 000
- reklaampindade rent 22 500
- konverentsiteenused 636 000
- rendipinnad 276 000
- köitmine 69 000
- näituste korraldamine 78 000
- kirjastamine 49 000

Sihtotstarbeliselt finantseeriti RRI tegevust **3 891 058 krooni** ulatuses alljärgnevalt:

Riigikantseleilt Euroopa Liidu infokeskusele **1 400 000**

Euroopa Komisjonilt

- projektile TEL-ME-MOR **1 027 364**
- projektile Europe Direct infopunkt (EDIR) **161 386**
- projektile EAW (www.euowarrant.net loomine) **11 377**
- projektile Culture 2000 WEB CULTURAL HERITAGE **29 681**

Kultuuriministeeriumilt **1 105 000**

s-h.

- ajakirja *Raamatukogu* väljaandmiseks 55 000
- standardimiseks 15 000
- projektile Digiteeritud Eesti Ajalehed (DEA) 100 000
- Eesti artiklite andmebaasile ISE 100 000
- projektile ReUSE 100 000
- sundeksemplariseaduse muutmise seaduse rakendamiseks 200 000
- *Eesti trükise Punase Raamatu 1535-1850 CD* väljaandmiseks 70 000
- ILDSi konverentsi korraldamiseks 25 000
- Jaan Krossi bibliograafia koostamiseks 30 000
- kirjandusfoorumi *Paabeli raamatukogu* korraldamiseks 10 000
- väliskirjanduse kogu komplekteerimiseks 400 000

Eesti Kultuurkapitalilt	60 000
s-h.	
• ILDSi konverentsi kodulehe loomiseks	10 000
• tantsulavastuste videoteegi loomiseks	30 000
• väljaande <i>Eesti heliplaadiarhiiv 1901-1939</i> ostmiseks	20 000
Tallinna Kultuuriväärtuste Ametilt RRI naiskoorile	12 000
Justiitsministeeriumilt teose <i>Trial of the Major War Criminals Before the International Military Tribunal</i> ostmiseks	38 450
Briti Nõukogult seminari <i>Digital Memory</i> korraldamiseks	45 800

Kõige pingelisemad olid hoone majandamise ja teavikute soetamise eelarve. Kuna riigieelarveline eraldis ei ole vaatamata hinnatõusudele viimase kümne aasta jooksul suurenenud, kaeti neid kulusid jooksva remondi arvelt.

2005. aastal lisati teavikute hankele (2004. aastal 5,7 milj. krooni) 525 000 krooni, mis oli vaid pool vajadusest ning kattis hinnatõusud. Komplekteerimiseelarve sisemisel ümberjagamisel suurendati teavikute hanget veel 368 000 krooni võrra andmebaaside kasutuslitsentside summa arvelt, kuna 2005. aastaks tehti olulisel määral ettemakse soodsa USD vahetuskursi tõttu.

2005. aasta komplekteerimiseelarve (litsentside soetamine incl)	8 418 015
s-h.	
• eraldis riigieelarvest	7 725 000
• Euroopa Liidu infokeskuse tegevuskuludest	522 480
• majandustegevusest	77 000
• Justiitsministeeriumilt Nürnbergi Rahvusvahelise Sõjatribunali materjalide täieliku kogu ostmiseks	38 450
• Kultuurkapitalilt väljaande <i>Eesti heliplaadiarhiiv 1901-1939</i> ostmiseks	20 000
• Kultuurkapitalilt tantsulavastuste videote ostmiseks	21 000
• reservkogu raamatute müügist	14 085

Komplekteerimise eelarvest kulutati rahvusteavikute ostmiseks 29% ja välisteavikute ostmiseks 71%. Teavikute ja litsentside ostmise suhe oli 86:14. Litsentside omandamisel olid oluliseks abiks Haridusministeeriumi finantseeritavad riigilitsentsid ja kaasfinantseerimine (4 andmebaasi), samuti USA Melloni Fondi 50%line toetus JSTORi arhiivandmebaaside ostmisel.

2005. aastal suurenes märkimisväärselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rahastamine. Kultuuriministeerium eraldas täiendavalt 800 000 krooni, samuti kinkis Hiina Rahvavabariik 339 000 krooni eest arvuteid 6. korruse koolitusruumidesse.

Kokku kulutati IKT arendamiseks ja hooldamiseks **3 870 000 krooni**, mis on 30% enam kui 2004. aastal.

Raha laekus:

• riigieelarvelisest eraldisest	2 223 000
• Riigikantseleilt sihtfinantseering ELi infokeskusele	19 000
• ILDSi konverentsi tuludest	49 000
• majandustegevusest	294 000
• Kultuuriministeeriumilt sihtfinantseering IT-arendusprojektidele	570 000
• Haridus- ja Teadusministeeriumilt sihtfinantseering ELNETi kaudu	376 000
• Hiina Rahvavabariigi kingitus	339 000

Kulud jaotusid järgmiselt:

• IT riistvara	2 187 000
• IT tarkvara	1 211 000
• IKT muud kulud	472 000

Kulude üldsummast investeeriti arendustegevusse 1 558 000 krooni, ülejäänu kulus IKT infrastruktuuri ülalpidamiseks ja väljavahetamiseks.

Riigieelarvelise eraldise kasv ning eraldis lisaeelarvest võimaldasid alustada mitme kitsaskoha likvideerimist raamatukoguhuones ning investeerida 3,15 miljonit tehnovõrkude remonti: tuletõrjesignalisatsiooni renoveerimine, võimsuslülitite väljavahetamine alajaamades, hoone plekk-katuste ülevärvimine, tarbevesüsteemi renoveerimine, hoidlate valgustuse renoveerimine.

Investeeringute osakaal eelarves kasvas 4%. Sellega teostati mitme töö esimene etapp ning nende lõpuleviimiseks tuleb sama tase säilitada järgnevatel aastatel. Kõik vajadused ei realiseerunud, edasi lükkus D-korpuse fassaadi renoveerimine.

Kokkuvõtteks: Rahvusraamatukogu 2005. aasta eelarve oli pingeline, kuid tänu riigieelarvelise eraldise kasvule, eelarve paremale analüüsile, stabiilsele majandustegevusest laekuvale tulule ning sihtfinantseerimise kasvule paranesid raamatukoguhuone seisund ja põhiprotsesside areng. Oluline oli kasutajakoolituse ruumide väljaehitamine, edukas oldi ELi projektidega ühinemisel.

2006. aasta eelarve kinnitas Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu 14. veebruaril üldsummas

91 273 404 krooni. Tulud jaotuvad järgmiselt:

• eraldised riigieelarvest	79 588 933
• majandustegevusest	8 232 000
• sihtfinantseering ELi infokeskusele	1 400 000
• sihtfinantseering Euroopa Komisjonilt projektidele	2 052 471

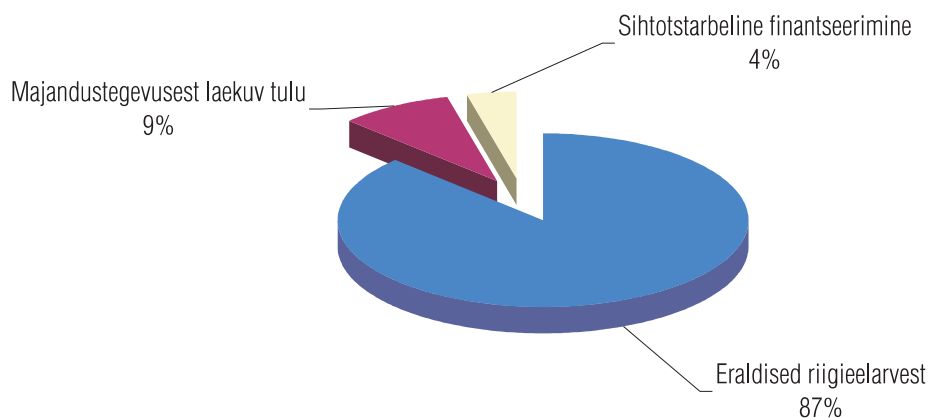
2005. aastaga võrreldes kasvavad eraldised riigieelarvest 4 365 155 krooni.

Majandustegevuse tulude kasv on 226 000 krooni, millest põhiosa moodustavad konverentsitulud (200 000 krooni). Seoses koolitusruumide valmimisega lisandub uue teenusena koolitus. Vähenenud on infoteenused, 2006. aastal lõpeb leping Kaitsejõudude Peastaabiga senisel kujul, ettevalmistamisel on uus leping.

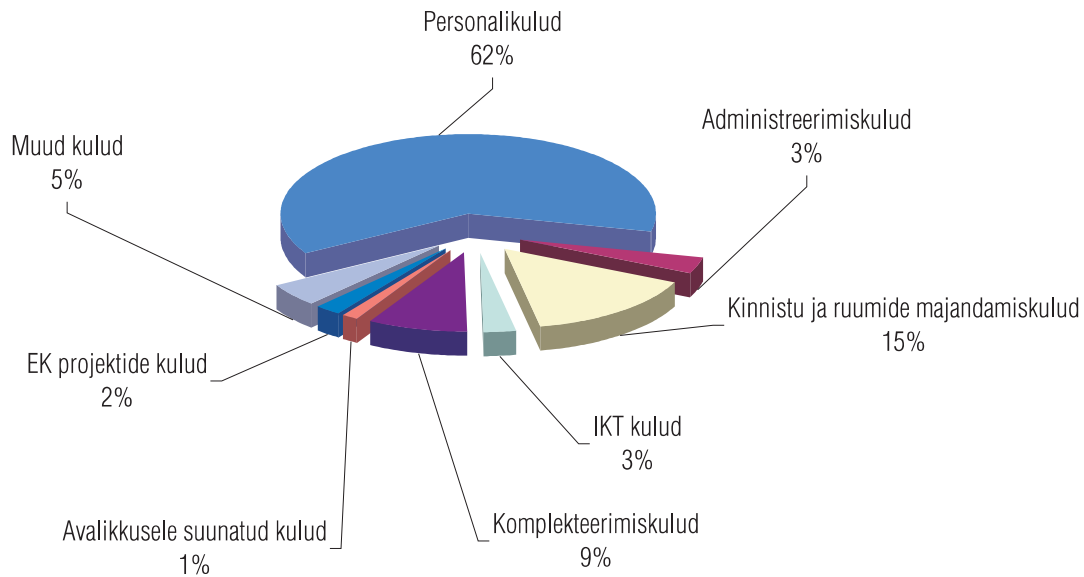
Finantseeringud Euroopa Komisjoni projektidele vähenevad 1 497 449 krooni võrra, sest suured projektid on lõppfaasis.

Võrreldes 2005. aastaga **kasvavad tulud üldsummas 2 143 706 krooni.**

Eelarve tulude jagunemine 2006. aastal

Eelarve kulude jagunemine 2006. aastal

Riigieelarvelise eraldise kasv (4 365 155 krooni) võimaldab kogu eelarve ulatuses suurendada vaid vastavalt TALO ja valitsuse kokkuleppele töötasuvahendeid 10% ning kõrgharidusega töötajate palga alammäära kõrgharidust nõudval ametikohal 6600 kroonini.

Hinnatõusud (elektrikulude osas 475 000 krooni) kaetakse jooksvate remondikulude arvelt. 2006. aastal parendatakse eelkõige RRI kasutajate töötingimusi, kavas on õiguskirjanduse saali ja arhiivkogu lugemissaali remont. Konverentsituludest on kavandatud suure konverentsisaali remont (614 000 krooni). Hoone ja tehniliste süsteemide renoveerimisse (tarbevee- ja tuletõrjesignalisatsioonisüsteemi renoveerimine, hoidlate ja lugemissaalide ning konverentsisaali ventilatsiooni- ja kliimasüsteemi projekteerimine) paigutatav rahasumma 4,5 milj. krooni on kavandatud samas suurusjärgus nagu 2005. aastal. Jätkub arhiivikappide hankimine.

Teavikute ostu kulu (9% kogukuludest) on vähendatud 400 000 krooni võrra, sest 2005. aasta detsembris eraldas Kultuuriministeerium nimetatud summa RRile sihtotstarbeliselt välisteavikute ostuks.

IKT kulud jäävad 2005. aasta tasemele, moodustades eelarvest 3%.

Raamatukogu riigieelarvelisest eraldisest on kavas kulutada IKT infrastruktuuri ülalpidamiseks 1 450 000 krooni ning IT-projektidele 800 000 krooni. Eeldatav Kultuuriministeeriumi sihtfinantseering IT-projektidesse on 620 000 krooni, Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtfinantseering ELNET Konsortsiumi kaudu infosüsteemi ESTER haldus- ja arenduskulude katmiseks ~370 000 krooni.

2006. aastal on kavas alustada tööd ka mitmes Euroopa Komisjoni rahastatavas koostööprojektis, kuid täpne finantseerimisskeem veel puudub.

SEADUSANDLUS JA NORMDOKUMENDID

Seadusloomes osaleti:

- Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmise seaduse eelnõu ettevalmistamises, mille eesmärk on Rahvusraamatukogu teadus- ja arendustegevuse korralduse määratlemine, Eesti raamatukoguvõrgu koostöö juhtimise ja koordineerimise õigusliku mehhanismi sätestamine ning raamatukogu kasutamiseeskirja tingimuste täpsustamine;
- sundeksemplari seaduse muutmise seaduse eelnõu täiendamises võrguteavikute arhiveerimise täpsustamiseks;
- rahvaraamatukogu seaduse muutmise seaduse eelnõu ettevalmistamises raamatukoguvõrgu koostöö ja rahvaraamatukogu töökorralduse küsimuste täpsustamisel ja muutmisel;
- riigihangete seaduse eelnõu ettevalmistamises raamatukogudes teavikute riigihangete korraldamise küsimustes;
- autoriõiguse seaduse muutmise seaduse eelnõu täiendamises.

Raamatukogunduse **standardimisel** koostati standardikavandeid vastavalt riiklikule kavale, EVSi tööprogrammide ning RRI standardimiskavale. Hea koostöö oli Eesti Standardikeskuse, Riigikantselei, Kultuuriministeeriumi, tehnilise komitee EVS/TK 22 *Informatsioon ja dokumentatsioon*, tehnilise komitee EVS/TK4 *Infotehnoloogia* ning teiste raamatukogudega, mis võimaldas jätkata raamatukogu- ja infoteaduste valdkonna standardimist. Mitmed standardid jõudsid lõppkavandi esitamise ja avaldamise etappi. Täideti Eesti standardite kavandite koostamise ülesanded.

Standardikavandite koostamine oleneb suurel määral alusdokumentidena käsitletud rahvusvaheliste dokumentide uustöötluste avaldamise tähtaegadest, mistõttu osa kavas olnud standarditest kandus 2006. aasta kavasse. Riigikantselei ja Kultuuriministeeriumi sihtfinantseerimise vähenemine takistas oluliselt kavandatu elluviimist.

Kasutajani jõudsid järgmised Eesti standardid:

- EVS-ISO 11799:2005 Informatsioon ja dokumentatsioon. Arhiivi- ja raamatukogumaterjalide hoiunõuded;
- EVS-ISO 14416:2005 Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatute, perioodika- ja jadaväljaannete ning teiste paberdokumentide köitmisnõuded arhiivides ja raamatukogudes;

EVS-i esitati järgmised standardid:

- EVS-ISO 14416:2005 Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatute, perioodika- ja jadaväljaannete ning teiste paberdokumentide köitmisnõuded arhiivides ja raamatukogudes;
- EVS-ISO 1086: 2005 Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatu tiitelleht.

Alustati alljärgnevate standardite väljatöötamist:

- EVS 882-1 Informatsioon ja dokumentatsioon. Dokumentielemendid ja vorminõuded. Osa 1: Kiri;
- EVS-ISO 23081-1 Informatsioon ja dokumentatsioon. Dokumentihaldusprotsessid. Dokumentide metaandmed. Osa 1: Põhimõtted;
- EVS-ISO 2108 Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatu standardnumber;
- EVS-ISO 15511 Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogude ja nendega seotud asutuste standardtähis;
- EVS Informatsioon ja dokumentatsioon. Kirillitsa teisendamine ladina kirja;
- EVS-ISO 11620 muud 1 Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogutöö tulemusindikaatorid;
- EVS-ISO/TR 20983 Informatsioon ja dokumentatsioon. Tulemusindikaatorid elektroonilistele raamatukoguteenustele;

- EVS juhend standardi Dublin Core'i metaandmeelemendid;
- Rahvusraamatukogu standardid (RRS):
  - RRS Bibliograafiline andmebaasivorming Eesti raamatukogudele;
  - RRS Anglo-ameerika kataloogimisreeglid, osa 2;
  - RRS Viited avaldatud dokumentidele.

Kinnitati järgmised RRI juhendid:

- 20.01.05. a. käskkirjaga muudeti raamatupidamise sise-eeskirja. Põhimuutus oli materiaalse põhivarana arvelevõtmine alates 30 000 kroonisest soetusmaksumusest. Täpsustati töötajate materiaalse vastutusega seonduvaid toiminguid. 07.02.05. a. käskkirjaga kinnitati nii kollektiivse kui ka individuaalse materiaalse vastutuse lepingu vormid;
- 01.02.05. a. käskkirjaga kinnitati ajalehe- ja internetisaali arvutite kasutamiseeskiri;
- 05.04.05. a. käskkirjaga kinnitati töösisekorraeeskirja uus sõnastus seoses ulatuslike muudatustega tööseadusandluses;
- 11.04.05. a. käskkirjaga kinnitati kogude struktuur ja inventeerimise ajakava;
- 11.04.05. a. käskkirjaga kinnitati kogude osakonna ja kogude arenduse osakonna põhimääruste uued redaktsioonid;
- 21.04.05. a. käskkirjaga määrati raamatukogu struktuuriüksuste vahetu alluvus peadirektorile, haldusdirektorile, teenindusdirektorile ja turundusjuhile seoses struktuurimuudatustega;
- 25.04.05. a. käskkirjaga muudeti riigihangete korraldamist Rahvusraamatukogus, määrares riigihangete puhul maksumuse alampiiriks 30 000 krooni;
- 01.06.05. a. käskkirjaga kinnitati kasutajakoolituse põhimõtted;
- 03.06.05. a. käskkirjaga kinnitati haruldaste raamatute kogu juhend;
- 10.06.05. a. käskkirjaga kinnitati hoidlate kasutamise eeskiri;
- 22.06.05. a. käskkirjaga kinnitati RRI kogudesse kuuluvate teoste reprodutseerimise juhend;
- 22.09.05. a. käskkirjaga kinnitati ametikohtade ametinõuded;
- 23.12.05. a. käskkirjaga kinnitati ametikohtade rühmad ja palgaastmed ning palgaastmetele vastavad kuupalga alammäärad.
- Koostati kataloogimise ja teavikute suunamisega seotud juhendid: eelkirjete ja ISBN registrikirjete juhend; välismaal ilmunud eestikeelse või osaliselt eestikeelse teaviku, väliseesti, *estonica* ja Euroopa Liidu eestikeelsete materjalide suunamine, kataloogimine, RBs tähistamine; raamatu lisade kataloogimine; äratrükide kataloogimine.
- Valmistati ette komplekteerimisjuhendi ja arhiivkogu juhendi muudatused.

2006. AASTAL ON KAVAS

- välja töötada e-raamatukogu kontseptsioon;
- koostada lugejate andmebaasi põhimäärus, kogude arvestuse, kaardiväljaannete põhikogu, kaardiväljaannete ja raamatute kataloogimise seoste juhendid;
- täiendada arhiivkogu ja komplekteerimisjuhendeid;
- ette valmistada alljärgnevate standardite kavandid: EVS-EN ISO 2789:2006 Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogustatistika (Alusdokument ISO 2789:2003 uustöötlus / CD, FDIS), EVS-EN ISO 3166-1 Maade ja nende jaotiste tähised. Osa 1: Maatähised (EN ISO 3166-1 uustöötlus), EVS-EN ISO 2789:2006 Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogustatistika (ISO 2789:2003 uustöötlus / CD, FDIS).
- korraldada märtsis standardimise seminar.

PERSONAL

Seisuga 31. dets. 2005 oli RRis **446,75 ametikohta** ja **438 töötajat**, neist 348 raamatukoguhoidjat. Ressursside kokkuhoiuks ja töö intensiivistamiseks koondati aasta jooksul 4,75 ametikohta. Uute töömahukate ülesannete täitmiseks loodi 13 ametikohta.

Kvaliteetse teenuse eeltingimuseks on kompetentne personal. Seetõttu on soositud töötajate tasemekoolitust ning tõusnud on haridustase. RRis on 348 kõrgharidusega (2005. a. lisandus 8) ja 16 magistrikaadiga (lisandus 2) töötajat. Kõrgharidust omandab 18 töötajat.

Doktoriõppes õpib 4:

- **Janne Andresoo** – Tallinna Ülikooli infoteaduste doktoriõpe, uurimistöö teema *Eesti võrguväljaannete bibliograafilise arvestuse kontseptuaalne mudel*;
- **Ülle Lepp** – Tartu Ülikooli avaliku halduse ja sotsiaalpoliitika doktoriõpe, 1. aasta, uurimistöö teema *Eesti mittetulundussektori muutuvad rollid*;
- **Piret Lotman** – Tartu Ülikooli usuteaduste doktoriõpe, 2. aasta, uurimistöö teema *Heinrich Stahli looming oma ajastu ideelises kontekstis*;
- **Tiiu Valm** – Tallinna Ülikooli infoteaduste doktoriõpe, 3. aasta, uurimistöö teema *Raamatukogud avaliku halduse organisatsioonis*.

Magistriõppes õpib 16:

- **Jette Arula-Jahe** – Eesti Humanitaarinstituudi magistriõpe, uurimistöö teema *Eesti reisikirjandus*;
- **Kadi Eslon** – Tallinna Ülikooli filoloogiateaduste magistriõpe, kirjaliku tõlke eriala;
- **Kelly Joa** – Tallinna Tehnikaülikooli magistriõpe, uurimistöö teema *Paberi säilitus- ja ennistustehnoloogiad*;
- **Marika Koha** – Tartu Ülikooli usuteaduste magistriõpe, uurimistöö teema *Religiooniantropoloogia*;
- **Anneli Kuiv** – Tallinna Ülikooli infoteaduste eriala magistriõpe, uurimistöö teema *Üliõpilastööd halli kirjandusena*;
- **Siiri Lauk** – Tallinna Ülikooli filoloogiateaduste magistriõpe, lingvistika eriala;
- **Margot Mahlapuu** – Tallinna Ülikooli filoloogiateaduste magistriõpe, keeleteimetaja eriala;
- **Liisi Moosaar** – Tallinna Ülikooli filoloogiateaduste magistriõpe kommunikatsiooni erialal, uurimistöö teema *Rahvuslike stereotüüpide muutumine "Meet My Friend" projekti näite varal*;
- **Hela Ojasaar** – Tallinna Ülikooli infoteaduste magistriõpe, uurimistöö teema *Äriteabeallikate tüpologia ja kasutamine Eesti keskmise suurusega ettevõtetes*;
- **Maria Palts** – Tallinna Ülikooli riigiteaduste magistriõpe;
- **Kristiina Puura** – Tallinna Ülikooli infoteaduste magistriõpe, uurimistöö teema *Tulemusindikaatorite kasutamine raamatukogude võrdlusanalüüsis/ benchmarking*;
- **Allan Põllu** – Eesti Kunstiakadeemia magistriõpe, uurimistöö teema *Unisex disain. HAMK Wetterhoff*;
- **Ülle Talihärm** – Tallinna Ülikooli infoteaduste magistriõpe, uurimistöö teema *Elektroniliste teavikute komplekteerimise põhimõtted hübriidraamatukogu kontekstis*;
- **Riina Tammai** – Tallinna Ülikooli infoteaduste magistriõpe, uurimistöö teema *Bibliofiilne raamat*;
- **Margit Tohver** – Tartu Ülikooli filosoofia magistriõpe, uurimistöö teema *Vigala: Uexküllide majoraat. Arhitektuurimaastik ja park*;
- **Mihkel Volt** – Tartu Ülikooli ajakirjanduse magistriõpe, uurimistöö teema *Rootsi ajalehtede sisust ja funktsioonidest aastail 1944-1991*.

2005. aastal korraldati ümber **RRi töötajate täiendkoolitus**, mille tulemusel paranes oluliselt koolituse kvaliteet. Toimusid järgmised koolitused:

- *Keskastme juhi roll Rahvusraamatukogus* - koolitusel analüüsisid osakonnajuhatajad oma tugevaid ja nõrku külgi juhtidena, määratlesid keskastme juhi rolli RRis, õppisid lahendama igapäevaseid juhtimisprobleeme, püstitama eesmärgid, tööd delegeerima, töötajaid motiveerima ning meeskonda kujundama.
- *Avalik esinemine ja sotsiaalne mõjutamine* - koolitusel omandasid töötajad teadmisi avalikust esinemisest, argumenteerimisest ja sotsiaalsest mõjutamisest ning harjutasid, kuidas oma sõnumit tegusalt edastada.
- *Edukas klienditeenindus ja suhtlemine Rahvusraamatukogus*.
- *Riiklik statistika ja selle kättesaadavus tarbijatele* - töötajad said teadmisi riikliku statistika koostamisest ja koostajatest ning statistika avaldamisest. Koolitus aitas omandada oskusi statistikainfo allikate kasutamiseks.

Toimus humanitaar- ja sotsiaalteaduste alane täiendkoolitus erialasaalide infospetsialistide asjatundlikkuse tõstmiseks oma valdkonnas, RRI teenindajatele õppus *Sidusandmebaasid Rahvusraamatukogus* ning seminar digitaalraamatukogu teemaga seotud välislahetustest. Regulaarselt toimusid infoteaduste saali erialaloengud: S. Vaimandi *Praktikast Yale'i Ülikooli Raamatukogus*, V. Hämmer *Raamatukoguhoidja elukutsest ja haridusest Saksamaal*, dr. S. Kuttner Müncheni Ülikooli Raamatukogust *The Confiscated Books and Their Previous Jewish Owners in German Libraries: Historical Background – Problems – Solutions*. Korraldati uute töötajate päevad.

Teadmisi täiendati klienditeeninduses, juhtimises, uute õigusaktide rakendamises, koolitajakoolitustel. Välisriikide lugemissaalide konsultandid osalesid täiendkoolitusel väljaspool Eestit: kirjandusseminaridel Austrias ning Riia ja Tallinna Goethe Instituudi korraldatud täiendõppel. Pikema täiendkoolituse välismaal läbis kaks ELi infokeskuse töötajat. Üks töötaja sooritas arhivaari kutseeksami.

Raamatukogu- ja infotöö arendamise huvides oli oluline osalemine rahvusvahelistel konverentsidel – LIBER, IFLA, CERL, IUG, ILI, IALL (õigusraamatukogud), IAML/IASA (muusikaraamatukogud, heliarhiivid), LIBER (kaardikogud), EIA (Euroopa Liidu infoasutused) jt.

2005. aastal sõlmiti kuues **kollektiivleping** tööandja ja RRI ametiühingu vahel aastateks 2006-2007, mis reguleerib täiendavaid kokkuleppeid järgmistes valdkondades: tööaeg; töötasustamine; preemiad, toetused, hüvitused; puhkused; töötingimused, -kaitse, -ohutus; tööandja ja ametiühingu vahelised suhted.

HALDUSTEGEVUS

2005. aastal oli esmakordselt pärast RRI hoonekompleksi valmimist (1993. a.) riigieelarvest eraldatud 2,2 miljonit krooni hoone ja tehniliste süsteemide renoveerimiseks. Aasta lõpus lisandus Vabariigi Valitsuse lisaeelarvest 950 000 krooni, mis võimaldas renoveerida hoidlate valgustuse ning vahetada välja alajaamade võimsuslülitid. Samuti hangiti lugejate sissepääsu teavikute kaitsevärav ja arhiivikapid ning telliti ventilatsiooni- ja kliimasüsteemi projekt.

Suuremad tööd 2005. aastal olid:

• 6. korruse renoveerimine	855 000
• tuletõrjesignalisatsiooni renoveerimise I etapp	855 000
• hoidlate valgustuse renoveerimine	640 000
• kaitselülitite väljavahetamine	477 000
• katuse värvimine	274 000
• tarbeveesüsteemi renoveerimise I etapp	200 000
• arhiivikappide ost	210 000
• mikrofilmikaamera ruumide ümberehitus ja töökohtade loomine	130 000
• ventilaatorite ja sanitaartehnika väljavahetamine	90 000
• tööruumide remont	380 000
• üüripindade remont	95 000
• avariiremonditööd	126 000

Planeeritud tööd ei teostunud peavestibüüli sissekäigu valgustuse täiendamine, mis on edasi lükatud 2007. aastasse koos infoleti ja registratuuri ümberehitusega, ning lugejakabiinide remont. Kahekordses mahus remonditi tööruume, mööblit valmistati oma töökojas 335 000 krooni väärtuses.

2006. AASTAL ON KAVAS

• lõpetada tarbeveesüsteemi renoveerimine	1 800 000
• lõpetada tuletõrjesignalisatsiooni renoveerimine	650 000
• lõpetada ventilatsiooni- ja kliimasüsteemi projekt	93 000
• hankida arhiivikapid	97 000

Jooksva remondina on kavas järgmised suuremahulised tööd:

• õiguskirjanduse saali renoveerimine	759 000
• suure konverentsisaali remont	614 000
• arhiivkogu lugemissaali remont	185 000

Remonditööde põhirõhk on RRI kasutajate töötingimuste parendamisel, tööruume remonditakse minimaalselt. Remonditöödele eraldatud summa on sama, mis 2005. aastal. Hoone ja tehniliste süsteemide renoveerimiseks kuluv summa koos investeeringutega on 4,5 miljonit krooni ehk samuti sama, mis 2005. aastal.

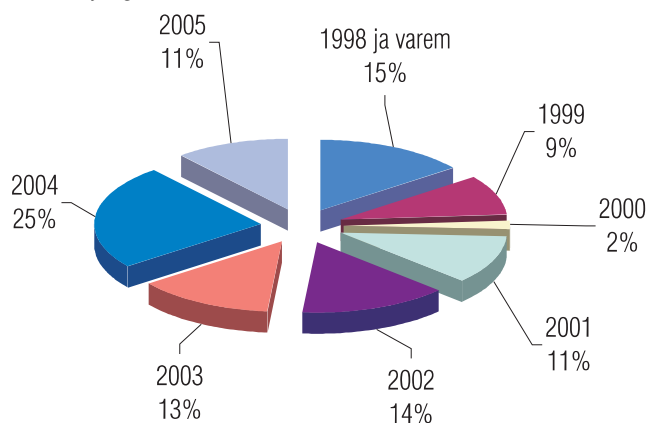
INFOTEHNOLOOGIA JA TELEKOMMUNIKATSIOON

IKT rahastamise kasv 2005. aastal võimaldas olulisel määral uuendada raamatukogu servereid (kokku 13 serverit). Hangiti 4 uut: kaks projekti ERIK@ veebiarhiivi loomiseks, üks infosüsteemile ISE ning üks arhiivile DIGAR.

Paranemas on põhiserverite olukord ning suurenenud serverite ressurs. Asendust vajab veel infosüsteemi *Postipoiss* server ning soetada tuleb lugejatele loodava terminalivõrgu teenindamise server.

Rahvusraamatukogus on kasutusel 403 lauaarvutit ning 16 tekstiterminali, millest aasta jooksul uuendati ~100 lauaarvutit. Olulise kasvu andis TAKi koolitusruumide ja infoteaduste saali loomine 6. korrusele (24 arvutit). Lugejatele on paigaldatud 43 lauaarvutit ja 16 tekstiterminali. Jätkuvalt on 26% lauaarvutitest (väljalaskeaastaga 2000 ja varem) moraalselt vananenud ja vajavad kiiret väljavahetamist. Vähesel määral asendati printereid ja skannereid.

RRi arvutid väljalaskeaasta järgi

Laiendati arvutivõrgu WiFi leviala koolitusruumidesse, üldlugemissaali ning kunsti- ja muusikasaali. Aasta lõpuks oli WiFi kasutusvõimalus peaaegu kõigis lugemissaalides, välja arvatud arhiivkogu ja haruldaste raamatute lugemissaal. Jätkati arvutivõrgu arendust, et suurendada andmevahetuse kiirust ja töökindlust.

Raamatukogus kasutatakse infosüsteemi INNOPAC ja selle uut versiooni MILLENNIUM. Vananenud arvutid on takistanud täielikku üleminekut uuele tarkvarale. Aasta keskel selgusid probleemid kataloogimismooduli eritarkvaras GuiCAT. Kuna firma Innovative Interfaces seda tarkvara enam ei arenda, tuleb leida võimalused MILLENNIUMile ülemineku kiirendamiseks. Juunis viidi kasutajad üle uuele versioonile MILLENNIUM Silver.

Hangiti järgmised tarkvaralitsentsid:

- arvutivõrgu turvalisuse tagamiseks uuendati litsentse (500 tk.) tulemüürile Barricade ning saabuvate meilide viirusetõrjeks litsentse Kaspersky Antivirus 500;
- infosüsteemi ISE uue tarkvarasüsteemi ja veebiväljaannete arhiivi loomiseks andmebaasisüsteem Oracle;
- tarkvaratootjalt Skriining AS uuele Windows-põhisele raamatupidamissüsteemile tarkvara ABAWIN peamoodul ja 6 kasutajalitsentse, uus süsteem võetakse raamatupidamises kasutusele 2006. aasta alguses;
- telefonijaama kõneinfo salvestamiseks ja töötlemiseks kõnearvestustarkvara Anatel;

- litsentsid tarkvarapakettidele Photoshop CS, FineReader 8.0, Acrobat Pro 7.0, PDFlib failide töötlemiseks infosüsteemides DEA, DIGAR ja ERIK@.

2005. aastal hangiti tarkvaralitsentse 500 000 krooni eest.

Suuremahulist tarkvara programmeerimist vajab projekt ReUSE.

Lisaks arendati raamatukogude statistika andmebaasi ja kasutajaliidest, tehti tarkvara parandusi infosüsteemi DEA lugejamoodulis, programmis *Säilik*, FoxPro kirjastajate andmebaasis ja terminoloogiasõnastikus.

Jätkati infosüsteemi ISE arendust RRis loodud bibliograafiliste andmebaaside haldamiseks. Ülesande püstitavad ja süsteemi testivad RRI spetsialistid, tarkvarasüsteemi loob Tallinna Tehnikaülikooli Informaatika Instituut. Teostati infosüsteemi installeerimine ja testandmete ülekandmine, kujundati sisestusvormid, täpsustati kasutajarollid ja -õigused, testiti sisestamis- ja otsinguliidest, loodi kasutaja- ja administreerimisliides.

Tulenevalt 2005. aastal vastu võetud sudeksemplari seaduse muudatustest loodi tehniline keskkond võrguväljaannete komplekteerimise ja arhiveerimise (projekt ERIK@) korraldamiseks ning alustati infosüsteemi projekteerimist.

2006. AASTAL ON KAVAS

- töötada välja lugejaarvutite alamvõrgu kasutamise tehnoloogia Linuxi serveri baasil;
- jätkata arvutite uuendamist, et võimaldada üleminekut MILLENNIUMile eelkõige komplekteerimise, perioodika registreerimise ja kataloogimise moodulites;
- asendada infosüsteemi *Postipoiss* server ja soetada server lugejatele loodava terminalivõrgu teenindamiseks;
- juurutada uus raamatupidamise tarkvarasüsteem;
- hankida tärgtuvastuse tarkvara (OCR) ning täiendada seda gooti šrifti ja vana eesti keele kirjareeglite tuvastamiseks, et luua võimalus otsinguks skaneeritud pildifailidelt märksõnade kaudu;
- töötada välja raamatukogu arvutite ja andmebaaside kasutajate autentimise süsteem;
- luua tehnoloogia ja keskkond arhivaalide, nootide jt. hävimisohus paberdokumentide digiteerimiseks ja arhiveerimiseks;
- töötada välja algoritmid säilitusriskide määramiseks konservaatorite dokumenteerimissüsteemis *Säilik*;
- luua tarkvarasüsteemi 1. versioon võrguväljaannete komplekteerimiseks, kataloogimiseks, arhiveerimiseks ja neile juurdepääsu tagamiseks;
- viia koostöös TÜ raamatukoguga lõpule tarkvarasüsteemi loomine *Eesti Üldise Märksõnastiku* efektiivsemaks haldamiseks ja tasuta kättesaadavaks tegemiseks veebis;
- parandada ERB andmebaasi haldamise tarkvara (funktsionaalsus, kasutajaliides).

KOGUD JA SÄILITAMINE

2005. aastal oli edukas **rahvusteaviku hankimine**. Kaardiväljaannete hankimisel on kujunenud hea koostöö firmaga *Regio*, kes vahendab informatsiooni sündeksemplariseaduse alla mittekäivatest kaartidest ning valmistab neist arhiivkogule omahinnaga väljatrükid. Koostöö sujub ka Kaitsejõudude Peastaabi kartograafiateenistusega, kes eraldab RRile nende koostatud ametkondlike kaartide säilituseksemplarid. Algas koostöö Kanada Eesti Keskarhiiviga, et täiendada meie auviste kogu väliseesti helisalvestistega.

Lõpetati eestikeelse reservkogu läbivaatamine, mis oli oluliseks allikaks rahvusteaviku komplekteerimisel. Raskusi on koolide, vallavalitsuste, firmade lehtede hankimisega, kuna neid ei publitseerita trükikodades, ning muusikute väljaantavate helisalvestiste saamisega.

Arhiivkogu täienes 640 trükise esmaeksemplariga, mis hangiti oksjonidelt ja eraisikutelt. Vähem lisandus ilukirjandust, enam pisitrükiseid ja perioodiliste väljaannete üksiknumbreid. Osteti *Rootsi-eesti sõnaraamatu* 1934-1939 vihikute näol ilmunud väljaanne, ajakirja *Poiste Hää* üksiknumbreid, Kose valla väljaandeid, *Ehstlandische Synodal-Protocoll'e*, 1920. aastatel Eestis ilmunud väikese eksemplaarsusega venekeelseid õpikuid ja ajalehti. Suuremad annetajad olid Gustav Ilves, Ly Lehtmets ja Manfred Kalm. Stockholmi Kultuuri Koondis saatis näidendite võistluse käsikirju, Kultuurkapitali toel osteti väljaanne *Eesti heliplaadiarhiiv 1901-1939*.

Arhiivide registris on 28 eraarhiivi. 2005. aastal suurenes fond Helene Johani arhiivist eraldatud Andrus Johani ja Hando Mugasto dokumentidest moodustatud arhiividega. Uute dokumentidega täienesid H. Johani, V. Milleri, R. Pullati ja N. Järvi arhiiv, kultuurilooline ja väliseestlaste saadetud dokumentide kollektsioon ning käsikirjade kogu. Lõpetati Villem Raami ja Jakob Nermani arhiivi korrastamine.

Haruldaste raamatute kogusse hangitud eestikeelsetest raamatutest on kõige tähelepanuväärsem *ABD-Ramat (Tallinn, 1840)*, mille teine teadaolev eksemplar asub Eesti Kirjandusmuuseumis, samuti käsikirjaliste sissekannetega vakuraamat *Meie armolikko Sure Keisri Herra kässo järrel Perno-ma Rewisioni-Kohto polest seätud Wakko-Ramat...* (18??). Raamatukogu omandas 16 eestikeelset publikaati ajavahemikust 1812-1846, neist kõige haruldasem on *Plakkat. Seädus abbi-rougedede pannemisse korda saatmisseka Eestima Kubbermangus...* (Tallinn, 1821), millest on säilinud veel vaid üks eksemplar Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus. Vanim ostetud raamat on 16. sajandi baltisaksa krooniku, Kuramaa hertsogiriigi kantsleri Salomon Henningu *Liffendische, Churlendische Chronica* (Leipzig, 1594). Enn Soosaarelt osteti Saaremaalt pärit 18.-19. sajandi teoloogilise kirjanduse kogu ning 186 Eestimaa kubermanguvalitsuse publikaati aastaist 1804-1828.

Kaardikogu täienes 143 ajaloolise kaardiga, neist 93 saadi eraisikute annetuseks.

Kunstikogusse osteti 55 möödunud sajandi esimese poole linnavaadetega postkaarti, Eduard Wiiralti kunstiauhinnaga pärjatud tööd (Peeter Ulase *Seepärast siis*, Virge Jõekalda *Minu aed*) ning Eesti kunstnike illustratsioone H. C. Anderseni muinasjuttudele. Oksjonilt osteti 1920.-30. aastatel kirjastuses *Noor-Eesti* välja antud raamatute puu- ja linoollõigete originaalide mapid. Kaljo Põllu kinkis 53 graafilist lehte ning ekspeditsioonide materjale. RRI eriauhinna *Kuldraamat* laureaat Piret Mildeberg kinkis raamatu *Ervin – kõikide lemmik* illustratsioonid.

Kultuurkapitali toel loodi tantsulavastuste videoteek. Osteti 34 välisballetilavastuse ja 15 Vanemuise balletilavastuse salvestust.

Kogudest kustutati 24 825 eksemplari vananenud ja mitteprofiilset kirjandust. Vastavalt inventuuride ajakavale inventeeriti 1995., 1996. ja 2002. aastal raamatute põhikogusse arvele võetud raamatud, kohalt puudus 1326 teavikut. Enim kaob teavikuid avariilult, kuid ka töötluses ja laenutuses. Arhiivkogu inventuuris puudujääke ei leitud. Inventuuri tulemusena fikseeriti arhiivkogu pisitrükiste kogu suuruseks 186 063 eksemplari. Töömahukuse tõttu lükkus edasi teatmekogu inventuur (lõpptähtaeg 2008. a.).

Väliskirjanduse hankimisele mõjus positiivselt Euroopa Liitu kuulumine. Teavikud saavad kiiremini ning tolliprotseduurid on lihtsamad. Valdavalt osteti ühe kohaliku ja nelja välisvahendaja kaudu, kelle allahindlused ulatuvad kuni 30%. Alustati noodivahetust Washingtoni Ülikooli Raamatukoguga, kavandamisel on kaardiväljaannete vahetus USA Kongressi Raamatukoguga. Loobuti USA Kongressi Raamatukogu vahendatavaist USA ametlike väljaannete mikrofiisidest ja CD-ROMidest, sest kõik dokumendid on sidusrežiimis kättesaadavad. Olulisemad annetused saadi Yale'i Ülikooli Raamatukogult, Prantsuse Kultuurikeskusest, Jaapani ja Korea fondidelt. Annetuse ja vahetuse teel saabuvate teavikute osakaal komplekteerimises väheneb.

Välisperiodikas võeti nimetustena arvele 1031 välisajakirja ja 53 välisajalehte, millest moodustasid 35% humanitaar- ja 58% sotsiaalteaduste ajakirjad. Enim on tellitud õigusajakirju (16%), järgnevad poliitika ja kunst (9%), rahvusvahelised organisatsioonid (7%) ja majandus (6%).

Juurdepäas oli 29 **välisandmebaasile** (13 universaalse sisuga, 16 sotsiaal- ja humanitaarteaduste andmebaasi). Lisandusid järgmised andmekogud: kirjastuse SAGE e-ajakirjade kollektiivid (*Sociology, Political Science, Communication and Media Studies*); *Emerald Fulltext*; JSTORi kollektiivid *Arts & Sciences IV*; *Electronic Union Catalogue of Russian XIX c. Book*; *Hein Online*; *Keesings Online*; *Columbia Gazetteer of the World Online*. Eesti andmebaasidest on kättesaadavad Winlex, Estlex, Digesta, Keelevara, Eesti Autohinnad ja Maa-ameti digitaalkaardid. Omandati Kinnisvaraeksperti kogumike ja Käsiraamatute Kirjastuse raamatute litsentsid. Sõlmitud on 29 välis- ja 15 Eesti litsentsilepingut. Lugejatel on juurdepäas 20 512 täistekstilisele elektroonilisele jadaväljaandele vastavalt e-ajakirjade kataloogile A-Z (2004. aastal 14 022 nimetust).

Jätkus **Eesti võrguväljaannete** väljaselgitamine regulaarse seire ning ISBNi ja ISSN-i informatsiooni põhjal. Uue tegevusena alustati perioodiliste võrguväljaannete arhiveerimist. Võrguväljaanded peegeldatakse elektronkataloogis ESTER ning registreeritakse rahvusbibliograafia andmebaasis.

Digitaalset arhiivi on arendatud projekti ReUse raames, mille tulemusena avati veebis kasutajale arhiiv **DIGAR**. Deposiitoreid oli 2005. aasta lõpuks 34. Läbirääkimiste faasis ja lepingu ootel on 120 asutust.

Digiteeritud Eesti Ajalehtede andmebaasi **DEA** täiendati järgmiste väljaannetega:

Eesti Postimees 1863-1889; Ristirahva Pühapäevaleht 1900-1919; Uus Eesti 1935-1940; Vaba Maa 1918-1938; Tallinna Sõber 1879-1895; Vaba Sõna 1933-1934; Uus Sõna 1934-1935; Võitlus 1931-1934; Võru Teataja 1913-1935. Andmebaasis DEA on 357 220 lehekülge 59 ajalehest, aasta jooksul lisandus 252 460 lehekülge.

Suur osa skaneerimistöödest telliti tänu Kultuuriministeeriumi finantseerimisele Soomest Mikkeli Mikrofilmimise ja Digiteerimise Keskusest, kus asuvad Eesti vanade ajalehtede mikrofilmide tagatiskoopiad. Aasta teisel poolel tehti ettevalmistusi ajakirjade digiteerimiseks.

2005. aastal osteti Regio skaneeritud ajalooliste üheverstaliste kaartide digitaalne komplekt. Jätkus raamatuillustratsioonide originaalide digiteerimine, virtuaalnäitus täienes 226 illustratsiooniga 25 autorilt.

Eesti rahvusbibliograafia avaldatakse trüki- ja elektroonilise väljaandena ning ERB andmebaasis (vt. ka e-teenused). Seoses trükkimise töömahukuse ja kallidusega kaalutakse 2006. aastal paberil rahvusbibliograafia väljaandmise lõpetamist.

Retrospektiivses rahvusbibliograafias kataloogiti kõik RRis leiduvad eestikeelsed raamatud aastaist 1918-1944. Alustati trükiväljaande koostamist, mis ilmub kaheköitelisena: *Eestikeelne raamat 1918-1940* ja *Eesti raamat 1941-1944*. Alustati kolmeaastast projekti *Eesti helisalvestiste rahvusbibliograafia 1945-1998*, mille käigus kirjeldati rahvusbibliograafia tasandil kõik eesti vinüülplaadid (932 kirjet). Lõpetati aastatel 1675-1998 Eestis ilmunud ajalehtede, ajakirjade, väikelehtede ja eripealkirjata jätkväljaannete rekataloogimine ning aastail 2004-2005 ilmunud võrguraamatute kataloogimine. Alustati *Eesti perioodika 1941-1944* käsikirja toimetamist.

Märksõnastiku täiendamisel ühtlustati Eesti Üldine Märksõnastik (EÜM) ja TÜ Raamatukogu märksõnastik, et vähendada segadusi elektronkataloogis ESTER. Andmebaasis on 26 330 (2004 – 25 426) terminikirjet ja 2 466 normikirjet (2004 – 3520). Lõpetati Eesti raamatu 1991-1998 retrospektiivne liigitamine ja märksõnastamine. Tartu Ülikooli Raamatukogult telliti EÜMi veebiversiooni tarkvara projekteerimine.

Tempokalt jätkus väliskirjanduse **retrospektiivne konverteerimine**. Aasta jooksul sisestati elektronkataloogi ESTER üle 50 000 nimetusekirje ja ~60 000 eksemplarikirjet. Kuigi on saavutatud hea tööjaotus ja sisestamiskiirus, on konverteerimata kaartkataloogi maht ikkagi väga suur. Praeguse ressursi ja kiirusega veniks töö valmimine aastateni 2012-2015. Otstarbekas oleks leida lisaressursse täiendava tööjõu palkamiseks.

Jätkus osalemine Venemaa Rahvusraamatukogu projektis *Vene raamatute koondkataloog 1918-1926*. 2005. aastal kopeeriti Venemaa Rahvusraamatukogule ~150 kataloogikaarti. Samad nimetused lisati ka elektronkataloogi ESTER.

Säilitustegevuses oli oluline, et külmkambrites seadistati süsteem ning saavutati nõuetele vastav stabiilne temperatuur ja suhteline niiskus.

Ennetava säilitamise tõhustamiseks võeti tööle kaks hooldustehnikut, kelle ülesanne on teavikute puhastamine ja bioloogiliste kahjustuste kontrollimine hoidlates.

Koostati ülevaade hoidlates puhastamist vajavatest laudimeetritest. Aruandeaastal puhastati 7342 laudimeetrit teavikuid neljas hoidlas, lisaks lehekaupa 8529 teavikut, millest 54% olid eestikeelsest reservkogust. Ajalehtede hoidlas kontrolliti hallitus- ja putukakahjustuste kahtlustega 84 ajalehekõidet, 17 ajalehemappi ja 187 üksiknumbrit. Kahjustustega teavikud desinfitseeriti. Aasta jooksul desinfitseeriti keemiliselt 1669 lehte ja sügavkülmutamise meetodil (-40°C) 322 teavikut.

Paranes tehnoloogiline baas, koostöös Taani ettevõtja Per M. Laurseniga valmis hüdrauliline press suureformaadiliste tööde (120x180 cm) konserveerimiseks. Aasta jooksul konserveeriti ja dokumenteeriti süsteemis *Säilik* 407 teavikut, kokku 15 044 lehte ja 332 kõidet. Töödeldud lehtedest läbis 86% märgtöötluse täistsükli, 8% lehtedest parandati paberivalamise masinal.

Muusikakogu helisalvestiste säilivuse kontrollimiseks kuulati ja vajadusel korrigeeriti 1550 tundi audiokassette, nendest salvestati CDle 95 tundi.

Kõitmisosakonnas võeti tööle tehnik, kelle ülesanne on aeganõudev paberiparandus. Tänu sellele kasvas tunduvalt parandatud teavikute maht. Aasta jooksul parandati 33 826 lehte ja 273 kõidet ning valmistati 4915 uut kõidet. Kiletamise töömaht on võrreldes möödunud aastatega samaks jäänud. Valmistati 3350 (2004. a. 2821) arhiivmaterjalide ümbrist.

Mikrofilmimine oli tugevalt häiritud kaamera kehva tehnilise seisundi tõttu. Retrospektiivsete teavikute mikrofilmimisel tuli tagatiskoopia tehnilise kvaliteedi saavutamiseks sageli teha ümberpildistamisi. RRis puuduvad teavikud toodi Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogust ja Tallinna Ülikooli Akadeemilisest Raamatukogust. Suurenes köidetud retrospektiivsete ajalehtede filmimine (85 rulli). Alustati ajakirjade (8 nimetust/28 rulli) ja raamatute (14 nimetust/2 rulli) tagatiskoopiate valmistamist. Kokku mikrofilmiti 230 562 lehekülge (258 mikrofilmirulli).

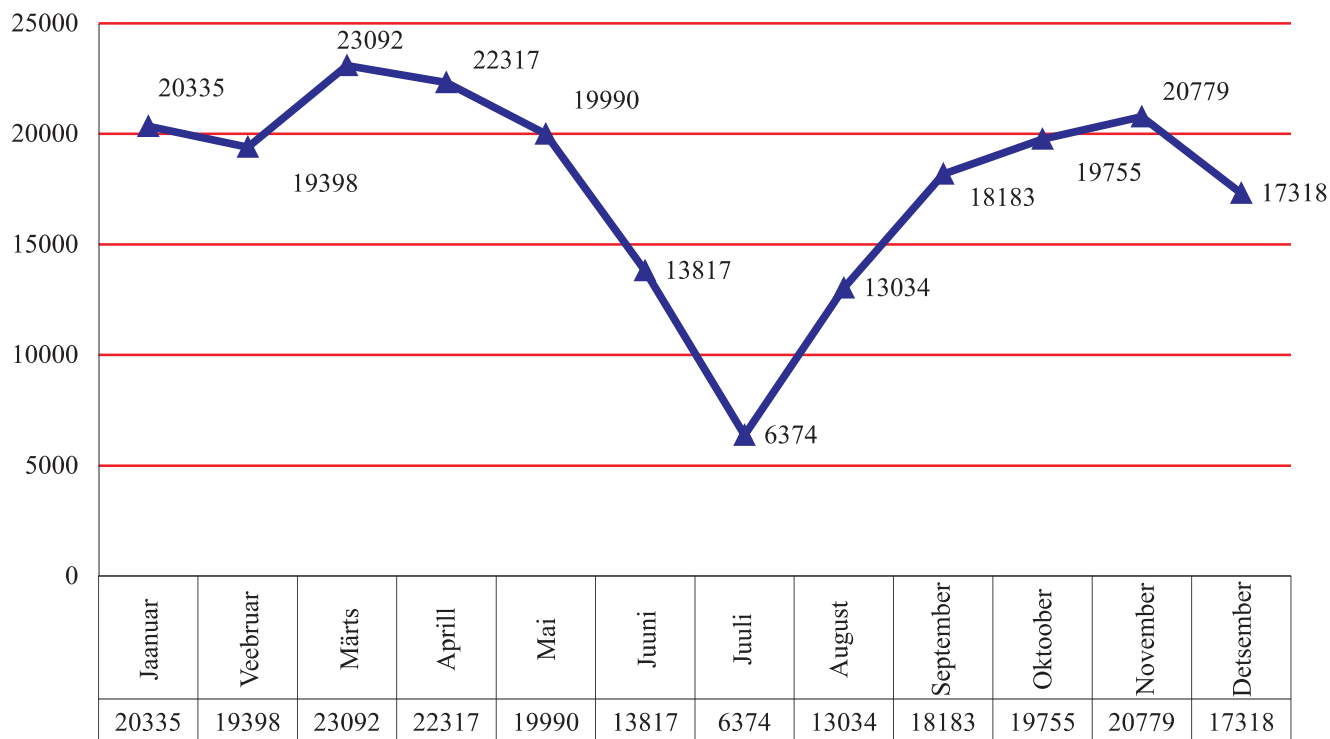
2006. AASTAL ON KAVAS

- koostada meetmete plaan teavikute kadumise vältimiseks/vähendamiseks;
- täiendada jooksva rahvusbibliograafia koostamise aluseid;
- lõpetada eripealkirjaga jätkväljaannete rekataloogimine;
- lõpetada Eesti raamatu retrospektiivne liigitamine ja märksõnastamine perioodist 1981-1990;
- lõpetada TLÜARis *Eestikeelse raamatu 1918-1944* viimase desideraatide nimestiku läbivaatus; korrastada jätkväljaannete kirjed;
- trükkida väljaanne *Eesti perioodika 1941-1944*;
- jätkata väliskirjanduse kaartkataloogi konverteerimist elektronkataloogi ESTER endises mahus;
- digiteerida kõik olulisemad ajalehed ja ajakirjad aastani 1940;
- installeerida hübriidskanner *Omnia* ja koolitada töötajad, töötada välja teavikute filmimise ja skaneerimise tehnoloogia, luua tarkvara skaneeritud kujutiste arhiveerimiseks;
- hankida köitmisosakonda uued paberi- ja papilõikurid;
- lõpetada Helene Johani arhiivi korrastamine.

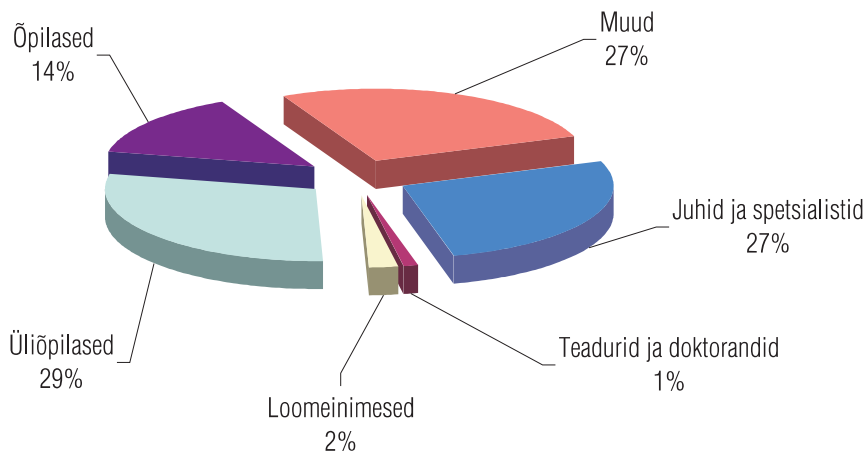
RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED

2005. aastal registreerunud **uute lugejate arv** jäi eelmise aasta tasemele. Päevas oli keskmiselt 750 külastust. 2005. a. kustutati lugejate andmebaasist 9071 lugeja andmed, sest nende raamatukukaardi aegumisest möödus viis aastat.

Külastuste arv 2005. aastal

Külastuste arv lugejakategooriate järgi

2005. aastal tegeldi aktiivselt **isikuandmete kaitse** ja autentimissüsteemidega, alustati lugejaandmebaasi põhinõuete fikseerimist. Põhiprobleem on, et ELNET Konsortsiumi koondunud raamatukogud kasutavad üht andmebaasi, mistõttu ei ole ühe raamatukogu lugejate andmed teiste raamatukogude eest täielikult suletud. RRis vähendati kogutavate isikuandmete hulka lugejaks registreerimisel: hariduse, töökoha ja tegevusalaga seotud andmete esitamine on nüüd vabatahtlik. E-raamatukogu kasutajaid ei identifitseerita, loetakse vaid külastusi.

E-raamatukogu teenuste tarbimine on kasvanud. Jaanuaris avatud uue kodulehe kaugkülastusi oli 2 340 041. Kodulehe kasutusstatistika ei kajasta andmebaaside ISE, ERB, DEA ja BIE ning Teemavärava kasutajaid, ehkki lisaks otseaadressidele kasutatakse neid ka kodulehe kaudu.

kuu	2003		2004		2005	
	külastuste arv	keskmiselt külastusi ööpäevas	külastuste arv	keskmiselt külastusi ööpäevas	külastuste arv	keskmiselt külastusi ööpäevas
jaanuar	74 894	2 416	143 279	4 622	63 423	10 570
veebruar	77 582	2 771	140 071	4 830	247 490	8 838
märts	84 569	2 728	208 450	6 724	255 523	8 242
aprill	86 376	2 879	159 831	5 328	271 517	9 050
mai	79 236	2 556	173 558	5 599	279 111	9 003
juuni	58 385	1 946	125 961	4 199	150 400	5 013
juuli	44 634	1 440	92 308	2 978	81 267	2 621
august	62 755	2 024	218 423	7 046	130 343	4 204
september	102 924	3 431	161 314	5 377	200 592	6 686
oktoober	135 284	4 364	170 451	5 498	224 098	7 229
november	152 547	5 085	165 434	5 515	236 647	7 888
detsember	144 955	4 676	160 169	5 167	199 630	6 439
kokku	1 104 141	3 026	1 919 249	5 240	2 340 041	6 862

Rahvusraamatukogu e-teenuste arendamiseks kutsuti kokku ümarlaud, kõne all olid autentimine, sisselogimine ning teenuste omavaheline sidustamine ja kodulehel pakkumine.

Uuendused **elektronkataloogi ESTER** laenu- ja lugejamoodulis:

- käivitati laenu tähtaegade meeldetuletuste saatmise elektrooniline süsteem;
- avati mikrofilmide, CDde ja videote elektroonilise tellimise võimalus.

Infootsingu hõlbustamiseks osteti kahe **e-ajakirjade** haldamise vahendi litsentsid, millest A-Z võimaldab e-ajakirjade ühisotsingut andmebaasides ajakirja nimetuse tasandil ja EJS artiklitasandil.

ERB (Eesti Rahvusbibliograafia) andmebaasi täiendamiseks sõlmiti leping Kirjandusmuuseumi Arhiiv-raamatukoguga. Probleeme oli TLÜ Akadeemilise Raamatukoguga, kus ei peetud kinni andmebaasi põhimääruses sätestatud kirjenõuetest ega lepingus fikseeritud kirjeedastuse perioodilisusest. 2005. aasta lõpuks oli andmebaasis 172 407 kirjet (2004. a. 161 715).

BIE (Bibliographia Iuridica Estonica). Avati veebis andmebaasi teine osa (aastad 1918–1940). Alustati tööd kolmanda osaga (aastad 1941–1944), mis liidetakse BIEga järgmisel aastal. Kavas on lähendada õigusbibliograafia koostaja Max Planki Instituudi raamatukogusse, et leida seni puuduvaid andmeid ilmunud kirjutiste kohta. 2005. aasta lõpuks oli andmebaasis 23 562 kirjet (2004. a. 14 172).

ISE (Index Scriptorum Estoniae) andmebaasiga liideti Lääne Maakonna Keskraamatukogu kodulooline andmebaas. Analoogiline kokkulepe on sõlmitud Valga Keskraamatukoguga. Avati keeleteaduse allandmebaas, mis sisaldab viiteid ilmunud artiklitele alates 1994. aastast, ning täiendati majanduse, õiguse, poliitika allandmebaasi 1993. aastal ilmunud artiklite kirjetega. 2005. aasta lõpuks oli andmebaasis 838 510 kirjet (2004. a. 748 634). Jätkati ettevalmistusi raamatukogunduse allandmebaasi liitmiseks, redigeeriti kirjed aastaist 1996-2004 ning sisestati aastail 1988, 1989 ja 1994 ilmunud teavikute kirjed.

Teemavärava areng oli aeglane. Praeguseks on kahtluse alla seatud Eesti võrguväljaannete sisestamise otsus. Kirjete laadimine ühest süsteemist teise on tekitanud tehnilisi probleeme ja lisatööd. Teemaväravas on 2558 kirjet (2004. a. 2301 kirjet), neist Eestist 208, s-h. võrguväljaandeid 11.

Andmebaaside kasutusstatistikast jäeti tänavu välja lehitsemised, esilehe külastused ja täiskirjete vaatamised. Seega peegeldab statistika tegelikke pöördumisi andmebaasidesse.

Andmebaas	2004	2005
ISE	276 263	275 787
BIE	46 943	114 306
ERB*	16 766	2 196 128
DEA	210 000	328 128
DIGAR**		5 922
Teemavärav	31 259	205 043
Kokku	545 738	3 125 314

* ERBs on statistikasse arvatud otsingud alates 18.07.05, suur päringute vahe eelmise aastaga võrreldes tuleneb tänavuse aasta korrektsematest arvutustest.

** DIGARi kasutamisstatistika algab 01.06.05.

Kodulehele loodi uus rubriik "teenused", hõlbustamaks lugejate orienteerumist erialastes infoallikates, täiendati humanitaar- ja sotsiaalvaldkonna erialateabe rubriiki, restruktureeriti e-teenused. Jätkati Eesti raamatukogude koondportaali väljaarendamist rubriigis "raamatukogudele". Regulaarselt ilmusid elektroonilised väljaanded *Summaria Europensia*, *Summaria Iuridica* ja *Summaria Socialia* ning uudiskirjanduse nimestikud.

Jaanuaris reorganiseeriti **ajalehe- ja internetisaali** tegevus ning saalid ühendati. **Infoteaduste saal** koliti avaramatesse ruumidesse, reorganiseeriti **Põhjamaade ja Soome saali** töö, kus pihirõhk asetati kultuuriürituste korraldamisele.

Alates novembrist tehakse teenusena digitaalkoopiaid.

Korrigeeriti **tasuliste teenuste hinnakirju**: ajalehe- ja internetisaali teenused; individuaaltööruumide kasutamine; bibliograafia- ja infoteenused; kopeerimistööd; raamatukogukaardid. Kehtestati erialateabe koolituse hinnad.

Töötati välja **kasutajakoolituse** põhimõtted ning koostati programm, mis hõlmab algõpet ja edasijõudnute koolitust ning on jaotatud nelja moodulisse: infootsingu ABC, e-raamatukogu, erialateabe ABC, eritellimusega koolitus. Esimesed koolitused toimusid teisel poolaastal.

Bibliograafiate koostamine

- Bibliographia iuridica Estonica 2004;
- Estonian bibliography of GIS 1985-2005;
- History of Estonian cartography: list of literature 1985-2005;
- Map curatorship: Estonian bibliography 1985-2005;
- Ingrid Rütli bibliograafia;
- Eesti Kunstmuuseumi bibliograafia 1991-2005;
- Rasmus Kangropooli bibliograafia;
- Jaan Krossi bibliograafia;
- Hugo Raudsepa bibliograafia;
- Vabariigi Presidendi Arnold Rütli bibliograafia.

Eesti ISBN Agentuur jätkas ettevalmistusi üleminekuks 13-numbrilisele ISBNile, rakendussuunised (*Guidelines for the Implementation of 13 digit ISBNs*) tõlgiti eesti keelde ja avaldati veebis. ISBNi oluliselt tõusnud aastamaks tasuti Kultuurkapitali toel.

Eesti ISMN Agentuur on tegutsenud 3 aastat ja andnud kirjastustunnuse neljale Eesti muusikakirjastusele. Koostamisel on uus ISMNi standard, lähiaastatel alustatakse üleminekut 13-numbrilisele ISMNIle. 2006. aastal muutub rahvuslikel agentuuridel ISMNI süsteemis osalemine tasuliseks.

Eesti ISSN Keskus on numbri väljastanud 1342 väljaandele, sealhulgas 75 võrguväljaandele, s.o. umbes 90% suurtest ajalehtedest ja ajakirjadest. Aastate lõikes jääb väljastatud numbrite arv vahemikku 100-120 numbrit aastas. 2005. aastal leiti tehnoloogiliselt lahendused ISSN-i kirjete saatmiseks ISSN-i Rahvusvahelisele Keskusele Pariisi MARC 21 vormingus.

2006. AASTAL ON KAVAS

- alustada elektroonilise raamatukogu ja andmekogude teemalist kaugkoolitust e-õppe vormis;
- koostada Rahvusraamatukogu lugejate andmebaasi põhimäärus;
- luua töörühm e-raamatukogu kontseptsiooni koostamiseks;
- määratleda võrguväljaannete valikukriteeriumid ja arhiivi moodustamise põhimõtted;
- kaaluda eFLi raames kõigi SAGE ajakirjade hankimist HighWire's;
- rakendada elektrooniline lugejaks registreerumine;
- avardada raamatukogukaardi kasutusvõimalusi;
- kaaluda *pay-per-view* teenuse rakendamist, mis avaks lugejale artikli, kui täisteksti ei leidu RRile avatud andmebaasis;
- avaldada Jaan Krossi bibliograafia;
- lõpetada ja avaldada Hugo Raudsepa bibliograafia.

ARENDS- JA TEADUSTEGEVUS

RAHVUSVAHELISED ARENDUSPROJEKTID

ReUSE (projektijuht Krista Kiisa, kestvus 26.06.04.-25.06.06.) on 2004. aastal alanud ELi koostööprojekt, millega moodustatakse trükiste digitaalarhiiv. 2005.aastal loodi arhiivikeskkond ja lepingusüsteem avaliku sektori väljaandjatega ning alustati saadetud dokumentide arhiveerimist. Aasta lõpuks olid arhiivis 553 väljaande failid 34 lepinguliselt kliendilt.

TEL-ME-MOR (projektijuht Toomas Schvak, kestvus 01.02.05.-31.01.07.) on ELi koostööprojekt, mis valmistab 10 uue liikmesriigi rahvusraamatukogusid ette ühinema portaaliga Euroopa Raamatukogu (*The European Library*). RR juhib info levitamise ja avalikkuse teavitamise tööpaketti. Enne ametlikku algust valmistati koduleht ja töötati välja sümboolika. Projekti käivitumisel loodi rahvusvaheline postiloend, valmistati ette materjalid liikmete rahvuslike veebilehete loomiseks, trükiti infomaterjalid. Mahukas ettevõtmine oli Tšehhi Rahvusraamatukogu koostatud *Euroopa Liidu uute liikmesriikide rahvusraamatukogude teadus- ja arendustegevuse vajaduste küsimustiku* täitmine. Ulatuslikult tehti nii 6. raamprogrammi 5. projektikonkurssi kui ka Euroopa Komisjoni avaldatud digitaalaramatukogude strateegia teavituskampaaniat. Korraldati infopäev Euroopa Komisjoni pakutavate rahastamisvõimaluste kohta, kus osalesid Euroopa Komisjoni ja Eesti Vabariigi Kultuuriministeeriumi esindajad. 7. oktoobril ilmus Madalmaade Kuningliku Raamatukogu koostatud *Euroopa Raamatukogu rakendusplaan Euroopa Liidu 9 uue liikmesriigi rahvusraamatukogule*, mis sätestas RRi tegevuse Euroopa Raamatukoguga liitumisel 2006. a. juulini.

Alustati RRi andmekogude kirjeldamist ja tõlgiti eesti keelde Euroopa Raamatukogu kasutajaliides. Projekt kulges edukalt, pälvides nii projektijuhtide kui ka Euroopa Komisjoni esindajate tunnustuse. Euroopa Raamatukoguga **TEL (The European Library)** liitutakse 1. jaanuaril 2006. Esimesed andmekogud avatakse Euroopa Raamatukogu portaalis <http://www.theeuropeanlibrary.org> veebruaris.

EAW (projektijuht Maia Ruttu, kestvus 01.04.-01.10.06.) on Euroopa Komisjoni AGIS programmi projekt, mille eesmärk on luua üle-euroopaline otsingusüsteem www.euowarrant.net. Projekti juhib T.M.C. Asser Instituut. RR on projekti rahvuslik koordinaator ja korrespondent, kes kogub ja edastab teemakohast infot ning kuulub andmebaasi töögrupi koosseisu.

Web Cultural Heritage (projektijuht Kairi Felt, kestvus 01.09.05.-01.09.06.) on Euroopa Komisjoni programmi *Culture 2000* projekt, mille eesmärk on ühtlustada võrguväljaannete valikukriteeriume. Projekti juhib Tšehhi Rahvusraamatukogu, partnerid on Sloveenia ja Slovakkia Rahvusraamatukogu. RRi ülesanne on Põhja-Ameerika võrguväljaannete valikukriteeriumide analüüsimine ja arhiveerimistarkvara testimine.

Europe Direct infopunktide (EDIR) võrgustiku programm (projektijuht Liis Võhandu, kestvus 2005-2008) kutsuti ellu Euroopa Komisjoni Pressi ja Teabe Peadirektoraadi eestvõtmisel ja selle käigus loodi Eestis viis regionaalset infopunkti. Harjumaa ja Tallinna infopunkt avati mais RRis. EDIRi ülesanne on avalikkuse teavitamine EList ja tasuta infotelefonist 00 800 6789 1011 ning teabematerjalide levitamine.

CALIMERA (projektijuht Krista Talvi, kestvus 01.12.03.-01.06.05.) on projekt raamatukogude, arhiivide ja muuseumide koostöö aktiveerimiseks kohalikul tasandil. Projekti lõppedes valmisid juhised (inglise keeles www.calimera.org, eesti keeles www.nlib.ee/7885) ja ilmus väljaanne *CALIMERA. Final Report. May 2005*.

Euroopa Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi (CENL) **veebileht** (projektijuht Toomas Schvak). Eesmärk oli luua CENLi ametlik koduleht, mis tutvustaks CENLi tegevust avalikkusele ning vahendaks dokumente liikmetele. RRile tehti koostamise ettepanek tänu projekti TEL-ME-MOR veebilehe õnnestunud kujundusele. Veebilehe regulaarne täiendamine ja haldamine jätkub.

Esitati dokumendid osalemiseks järgmistes ELi projektides:

- programmi *e-Contentplus* raames projekt DIGMAP – luuakse digiteeritud ajalooliste kaartide otsisüsteem; osalemine laiendaks RRI digitaalkartograafiateenust;
- projekt INTERREG III – luuakse raamatulevi infosüsteem; osalemine toetaks ja lihtsustaks kogude komplekteerimist;
- projekt FETA-COMPLI – luuakse veebis juurdepääs mäluasutustes (arhiivid, muuseumid, raamatukogud) säilitatavatele isikuarhiividele;
- programmi e-TEN raames projekt DOD – skaneeritakse raamatuid ning saadud pildifailid muudetakse tekstifailideks, et võimaldada otsingut (OCR).

TEADUSNÕUKOGU

Koostati teadusnõukogu tegevuskava aastateks 2005-2006, mis lähtus raamatukogude rollist riiklikus teadus- ja arendustegevuses, infoühiskonna arengusuundadest ning raamatukogudevahelise koostöö tõhustamisvajadusest. Toimus 2 teadusnõukogu koosolekut.

Käsitleti järgmisi teemasid:

- RRI teadus- ja arenduskeskuse tegevus ja arengusuunad ning algatatud projektid 2005;
- RRI teadustöö teemad 2004/2005;
- Teeninduskvaliteedi uuringud RRI-s 2005-2006;
- Teadusüritused Eestis raamatukogu- ja infoteaduse valdkonnas;
- Raamatukogu- ja infoteaduste valdkonna publikatsioonide analüüs 2000-2004;
- Teadus- ja arendustegevus Euroopa rahvusraamatukogudes / projekt TEL-ME-MOR;
- Teadus- ja arendustegevuse analüüsi kokkuvõte / projekt TEL-ME-MOR;
- Kultuuripärandi digitaalne säilitamine.

Nenditi, et Eestis puudub raamatukogu- ja infoteaduse nüüdisaegseid probleeme käsitlev ning valdkonna uurimistöid koondav teadusajakiri, mis oleks vajalik teadus- ja arendustegevuse evalveerimiseks ning teadustöö seisundi hindamiseks.

Soovitati jätkata aastatel 2005/2006 teadus- ja arendustegevuse kaardistamist ning analüüsimist süsteemse tegevusena, et oleks võimalik teha seiret ning alustada publikatsioonide valikukriteeriumide väljatöötamist.

Tuleb jätkata teenuste kvaliteedi uuringuid ja teostada katseprojekt valitud metodika SERVQUAL alusel.

TEADUSTÖÖD

- Heinrich Stahl Rootsi kirikupoliitika teostajana. Piret Lotman
2005. aastal avaldatud publikatsioonid: Narva Muuseumi toimetistes artikkel *Ideaalid ja tegelikkus. Õigeusklike konverteerimine Ingerimaal Heinrich Stahli superintendantuuri ajal usulisest aspektist vaadatuna*, Eesti Ajalooarhiivi toimetistes artikkel *Heinrich Stahl Rootsi kirikupoliitika teostajana*.
- Krahv Bobrinski raamatukogu Põltsamaal. Larissa Petina
2004. aastal valminud ja Moskva bibliofiilide almanahhile saadetud artikli *Собрание книг графа А. Г. Бобринского в замке Оберпален: из истории поместных библиотек Эстонии XVIII века* korrektuur.
- Narva Kirikuraamatukogu kataloog. Sirje Lusmägi
Jätkus Narva Kirikuraamatukogu 16., 17. ja 18. saj. trükiste kirjeldamine. Aruandeaastal valmis 32 bibliokirjet.
- Peterburi bibliofiilide raamatud Eesti Rahvusraamatukogus. Larissa Petina
Artikkel Peterburi provenientsiga raamatutest RRI-s, ilmub Venemaa Rahvusraamatukogu 14. kogumikus *Книжное дело в России*. Uuringu tulemusi kajastati ettekandes teaduskonverentsil *Pavlenkovi lugemised* 2005. a. oktoobris Peterburis.

- Eesti populaarsed rahvaraamatud 19. sajandil. Urve Sildre.
Ajakirjas *Raamatukogu* ilmus artikkel *Jenovevad ehk haledad lood vagadest naistest*, milles käsitleti nn. jenovevade arvukaid tõlkeversioone ja trükke. Alustati Eesti Kirjandusmuuseumi Kultuuriloolises Arhiivis säilitatavate käsikirjaliste juturaamatute väljaselgitamist ja uurimist. Vennastekoguduse, Eesti Kirjanduse Seltsi ja Eesti Rahva Muuseumi fondist leiti 14 vaha-, haledus- ja seiklusjuttu.
- Fr. K. Gadebuschi käsikiri Eesti Rahvusraamatukogus. Sirje Lusmägi
Tutvuti Fr. K. Gadebuschi käsikirjadega Eesti Ajalooarhiivis ja tema raamatukogu käsitlevate materjalidega TÜ Raamatukogus. Uuriti ja desifreeriti Gadebuschi käsikirjalisi täiendusi biograafialeksikonis *Livländische Bibliothek*. Ettevalmistamisel on artikkel *Fr. K. Gadebuschi käsikiri Eesti Rahvusraamatukogus*.
- U. Ivaski ja G. Rusi eksliibrise kolleksioon. Larissa Petina
Koguti lisaandmeid eksliibrise kolleksiooni kajastavale artiklile, mis ilmub kogumikus *Omanikumärgid vanaraamatus* (RRI toimetised). Uuriti U. Ivaski eksliibrise kolleksiooni Venemaa Riikliku Kujutava Kunsti Muuseumis, P. Ariste ning F. Puksoo eksliibrise kogusid Eesti Kirjandusmuuseumis ja Tallinna Linnaarhiivis.
- Hiiumaal ringelnud publikaadid. Sirje Lusmägi
Uuriti RRI harulduste kogus leiduvaid Hiiumaa sissekirjutustega publikaate (~150 eksemplari). Tulemustega esineti ERÜ vanaraamatu toimkonna seminaril *Kirjasõna Hiiumaal ja Hiiumaast* Hiiumaa muuseumis.
- Hiiumaa venekeelses trükisõnas. Larissa Petina
Karl Weltmanni kartoteegi põhjal tehti ülevaade venekeelsetest publikatsioonidest, põhiliselt 1880-1890ndate aastate artiklitest, mis seotud Hiiumaaga. Lisaks uuriti Hiiumaa paruni O. R. L. Ungern-Sternbergi ja tema võltsmajaka legendi levimist vene ja prantsuse ilu- ja memuaarikirjanduses. Tulemusi tutvustati ERÜ vanaraamatu toimkonna seminaril *Kirjasõna Hiiumaal ja Hiiumaast* Hiiumaa muuseumis.
- Rahvusraamatukogu vanagraafikakogu
Kunstiteadlane Jüri Hain jätkas Euroopa 18. sajandi sügavtrükigraafika teoste identifitseerimist ja kirjeldamist. Uurimistöö tulemusena korraldati näitus ja koostati kataloog.

Töötati välja Eesti Rahvusraamatukogu toimetiste allseeria *Raamatu aeg* kontseptsioon, esimene väljaanne pealkirjaga *Ajalookirjutaja aeg* ilmub 2007. aasta jaanuaris ning käsitleb varasemate ajaloo- ja kroonikakirjutajate tegevust.

UURING

Raamatukogutöö tulemuslikkus: teenused ja teenuste kvaliteet Eesti teadusraamatukogudes 2005-2007 (projektijuht Toomas Toomemets)

Projekti peaesmärk oli töö tulemuslikkuse mõõtmine teadusraamatukogudes, suunitlus raamatukoguteenuste kvaliteedi analüüs ja hindamine. Uurimismetoodika selgitamiseks toimus RRI katseuring, mis otsis vastust küsimusele, kas SERVQUAL on küsitlusmetoodikana sobiv osutama võimalikele teenuse kvaliteedi puudujääkidele ning millised on SERVQUALi tulemuste tõlgendamise võimalused. Kokkuvõtte avaldati RRI sisevõrgus ja ülevaade ajakirjas *Raamatukogu*.

Selgus, et nii mõnedki tulemused (lüngad), mis oma negatiivse väärtuse tõttu nõuaksid teenindavalt organisatsioonilt viivitamatult parandamist, alati täielikult tõeseks ei osutu. Analüüsimetoodikate kombineerimine (kvadrantanalüüs ja SERVQUAL) annab rohkem informatsiooni ning muudab seega lõpptulemused parendusotsuste seisukohalt usaldusväärsemaks. Ühelt poolt aitas täiendav analüüsimetoodika SERVQUALi tulemusi ümber lükata, teisalt aga kinnitada. SERVQUALi küsitlusvorm ja vastamisloogika tundusid olevat vastajatele vastuvõetavad ning üheselt mõistetavad.

TEADUSKONVERENTSID JA -SEMINARID

- IFLA (Rahvusvaheline Raamatukoguühingute ja -institutsioonide Liit) raamatukogudevahelise laenutuse ja dokumendiedastuse sektsiooni 9. erialakonverents (ILDS) *Making library collections accessible locally and worldwide* (20.-23.09.05.). Mainekas konverents oli esimene IFLA egiidi all toimuv suurüritus Eestis. Konverentsile kogunes 175 infospetsialisti üle maailma, et seitsmes sessioonis arutada info- ja dokumendivahetuse aktuaalsetel teemadel, jagada kogemusi ning leida parendamisvõimalusi.
- III infopoliitika foorum *Infoühiskond – kelle jaoks?* (26. 05.05). Märksõnaks oli kasutajakesksus ning fookuses e-teenuste kasutajad.
- Teadusraamatukogude suveseminar *Raamatukogu teadusasutusena* (23.-24.08.05.). Keskenduti teaduse ja raamatukogu suhetele ning kõne all oli raamatukogu teadusasutusena. Arutelule löid raamistiku ettekanded, milles käsitleti teadustöö õiguslikke aspekte ning teaduse hindamise problemaatikat.
- Infokirjaoskuse päev *Infokirjaoskus ja raamatukogud* (25.10.05.). Anti ülevaade infokirjaoskuse mõistest, levikust nii Eestis kui ka mujal ning tutvustati raamatukogude kogemusi infotarbijate teadmiste ja oskuste arendamisel e-ressursside tulemuslikumaks kasutamiseks. Toimus diskussioon *Kes ja kuidas peaks infokirjaoskust arendama?*
- Rahvusvaheline seminar *Digital Memory* (24.-25.11.05.). Keskenduti rahvuslike veebiressursside kogumisele, arhiveerimisele ja bibliograafilisele arvestusele.
- Põhja- ja Baltimaade 2. raamatukogustatistika seminar *The 2nd Nordic and Baltic Meeting in Library Statistics* (24.11.05.) Teemaks oli *Digitaalraamatukogu hindamine ja e-teenused*, keskenduti raamatukogu elektroonilise keskkonna hindamismetoodikale, digitaalraamatukogu ja e-teenuste indikaatorite valikule, raamatukogustatistika ja tulemusindikaatorite standardimisele ning mäluasutuste koostööle. Kokkusaamiste eesmärk on koostöö koordineerimine, Põhja- ja Baltimaade parimast kogemusest õppimine ning raamatukogutöö tulemuslikkuse hindamise meetoditega kursis olemine. Esimene kokkusaamine toimus 2005. a. Helsingi Ülikooli Raamatukogus.

BAKALAUREUSE- JA MAGISTRITÖÖDE JUHENDAMINE

Janne Andresoo juhendatud magistritööd:

- K. Lepik *Tartu mäluinstitutsioonide portaali kontseptuaalne mudel* (TLÜ)
- A. Kuiv *Üliõpilastööd halli kirjandusena* (TLÜ)

seminari- ja bakalaureusetööd:

- S. Sau *Võrguressursid osana rahvuslikust kultuuripärandist* (TLÜ)
- L. Puusepp *Võrguväljaannete bibliograafiline kontroll* (TLÜ)
- L. Palge *Rahvusraamatukogu digitaalraamatukoguna* (TLÜ)
- A. Gering *Jadaväljaannete kataloogimine* (TLÜ)

Anu Nuudi juhendatud magistritöö:

- K. Puura *Tulemusindikaatorite kasutamine raamatukogude võrdlusanalüüsis / benchmarking* (TLÜ)

Anneli Kuiva juhendatud seminari- ja bakalaureusetööd:

- T. Kadastik *Infoteaduste alased infoallikad Eesti Rahvusraamatukogu teemavärvavas* (TLÜ)
- Ü. Kalvik *Teadusinformatsiooni vahendavad perioodilised väljaanded Eestis* (TLÜ)

Hela Ojasaare juhendatud bakalaureusetöö:

- A. Letner *Ekspordiinformatsioon ja selle kasutamine* (TLÜ)

SEMINARI-, BAKALAUREUSE- JA MAGISTRITÖÖDE RETSENSEERIMINE

- Ene Loddes – O. Einasto magistritöö *Teenuse kvaliteedi monitooring teadusraamatukogu kasutaja tolerantsustsoonis kui teenuste arendamise lähtepunkt* (Tartu Ülikooli Raamatukogu näitel) (TÜ)
- Sirje Lusmägi – K. Villa bakalaureusetöö *Haruldased raamatud ja nende komplekteerimise põhimõtted Eesti mäluasutustes* (TLÜ)
- Anu Nuut – S. Neideri magistritöö *Eesti Tehnikaraamatukogu ajalugu* (TLÜ)
- Larissa Petina – L. Sorokina ajalooteaduste kandidaaditöö *Venemaa ajalugu vene kirjanduslikes almanahhides 1800-1830* (Venemaa Teaduste Akadeemia Peterburi Ajaloo Instituut)
- Katre Riisalu – S. Reemetsa seminaritöö *Muusikakirjanduse väljaandmine Eesti Vabariigis aastail 1991-2005* (TLÜ)
- Ülle Talihärm – R. Meriloo bakalaureusetöö *Venekeelne raamatutoodang Eestis 1991-1996* (TLÜ)

TASEME- JA KUTSEÕPETUS

- Janne Andresoo - Tartu Ülikooli VKA kutseõppes teemal *Eesti raamatukogude koostöö*;
- Anu Nuut - Tartu Ülikooli VKA ja TLÜ kutseõppes teemadel *Makrokeskkonna mõju raamatukoguvõrgu kujunemisele; Raamatukoguvõrk Eestis – muutused ja põhjuslikud seosed; Standardimine raamatukogunduses, Raamatukogutöö planeerimine ja analüüsimine*; TLÜ magistriõppes teemal *Infotegevuse tulemuslikkus*; Tartu Ülikooli VKA päeva- ja kaugõppes teemal *Raamatukogude juhtimine*;
- Hela Ojasaar - TLÜ infoteaduste eriala 4. kursuse õppeaines *Äriteabe allikad*;
- Anneli Kuiv - TLÜ infoteaduste eriala päevaõppes teemal *Infoallikad ja infootsing*, TLÜ infoteaduste eriala päevaõppes teemal *Infoteenindus, eriraamatukogunduse osa*;
- Krista Talvi – TLÜ kutseõppes teemal *Eesti raamatukogude koostöö*;
- Tiiu Valm – TLÜ ja Tartu Ülikooli VKA kutseõppes teemal *Raamatukogutöö juhtimine ja korraldus*.

PRAKTIKA JUHENDAMINE

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse ja infoteaduse ning dokumendihalduse eriala 21 üliõpilast viibisid praktikal 2. veebruarist 22. aprillini. RRI töötajad pidasid praktikantidele loenguid (vastavalt koostöölepingule). TLÜ infoteaduste eriala 3. kursuse 10 üliõpilast oli raamatukogutöö praktikal 31. jaanuarist 25. veebruarini. Saksamaalt Göttingeni Ülikoolist viibis õppepraktikal 2 üliõpilast, Tehnikaülikooli Tallinna Kolledžist 2 õpilast, Tallinna Majanduskoolist 1 õpilane, Tallinna Teeninduskoolist 1 õpilane, Eesti Hotelli- ja Turismimajanduse Erakoolist EHTE 1 õpilane, Noorte Õppekeskusest JUKS 1 õpilane.

RAAMATUKOGUTERMINOLOOGIA

Andmebaas sisaldab 6022 terminikirjet. 2005. aastal täiustati veebisõnastiku tehnilist lahendust ja sisu. Töötati välja terminite uus temaatiline jaotus ja toimetati veebisõnastikku (lisati kirjeid ja infoteaduse terminid, ühtlustati ja täpsustati olemasolevaid, e-päringute ja toimkonnale esitatud ettepanekute põhjal lisati ettevalmistatud terminikirjed).

RAAMATUKOGUSTATISTIKA ARVESTUS JA ANALÜÜS

Raamatukogustatistika kogumise ja andmeanalüüsi täiustamiseks tehti muudatusi vastavalt raamatukogustatistika standardi ISO 2789 uustötluse ning ISO 11620 muudatusettepanekutele, et omada täiuslikumat ülevaadet raamatukogu elektroonilise keskkonnaga kaasnevatest muutustest ning paremini andmeid analüüsida.

Selleks uuendati raamatukogustatistika andmete kogumise aruandevorme ja kogumise metoodikat, muudeti andmete esitamine veebipõhiseks, täiendati raamatukogustatistika kogumise juhendeid (vastavalt muudatustele standardites) ning täiustati raamatukogustatistika andmebaasi programmi.

2005. aastal esitas raamatukogustatistika andmeid 1113 Eesti raamatukogu, s-h. 564 rahvaraamatukogu, 75 eriala- ja teadusraamatukogu ning 474 kooliraamatukogu. RRI kodulehel avaldati statistika eesti ja inglise keeles ning rahvaraamatukogude teemakaardid, mis sisaldavad 2004. aasta kogude, teenuste ja kulude andmeanalüüsi. Valik kaarte sisaldab andmeid rahvaraamatukogude teeninduse, kogude ja maksumusnäitajate kohta. Kaardid on esitatud koos andmetabelitega (suhtarvud). Teemakaartide avalehel on maakonnad ja maakonnakeskused ning vallad ja omavalitsuslikud linnad. Koostati ja kujundati rahvaraamatukogude 2004. a. sisuliste aruannete koond avaldamiseks Kultuuriministeeriumi kodulehel.

Trükis avaldati:

- *Eesti rahvaraamatukogud 2004* (Eesti koondaruanne ka inglise keeles);
- *Eesti eriala- ja teadusraamatukogud 2004* (Eesti koondaruanne ja saatesõna inglise keeles).

Töötati välja raamatukogustatistika andmeanalüüsi põhimõtted. Koostati andmeanalüüsi indikaatorite maatriks, mis on kooskõlas standarditega ISO 2789 ja ISO 11620, ISO/TR 20983. Arendati koostööd Statistikaametiga andmeanalüüside esitamiseks veebis.

TRÜKITOODANGU STATISTIKA

Registreeritud raamatute ja jadaväljaannete põhjal koostati ja esitati Statistikaametile Eesti trükitoodangu statistika aastaaruanded. Esitatud andmed avaldati Statistikaameti andmebaasis "Sotsiaalelu" rubriigi "kultuur" alarubriigis "trükitoodang" ning trükiväljaannetes *Kultuur* ja *Eesti Statistika Aastaraamat*. Perioodika statistika arvestuseks on endiselt kasutusel FoxProl põhinev jadaväljaannete andmebaas. Edasi lükkus Eesti rahvusbibliograafia andmebaasi osana perioodika statistika andmebaasi loomine. Lisandus statistilise nädalaülevaate koostamine Euroopa Liidu riikidest saabunud teavikute kohta.

RAAMATUKOGUTÖÖTAJATE TÄIENDKOOLITUS (LISA 5)

2005. aastal toimus 45 seminari, kursust, teabepäeva, osalejaid oli 815. Koolituste teemad olid: klienditeenindus ja suhtlemine; RRI andmebaasid; elektronkataloogimine.

Tänu edukalt käivitunud digiteerimisele on RRIst saanud mäluasutuste kompetentsikeskus, mille ülesanne on koolitada spetsialiste järgmistes valdkondades:

- mikrofilmide ja ajalehtede digiteerimine;
- virtuaalnäituste koostamine;
- veebi arhiveerimine;
- digitaalkollektsiooni haldamine, metaandmete kirjeldamine.

2006. AASTAL ON KAVAS

- avaldada projekti TEL-ME-MOR elektroonilised uudiskirjad, teavitada FP6 6. rojektikonkursist, hallata veebilehte, korraldada lõppkonverents *Managing the Digital Future of Cultural Heritage* 18.-21. oktoobril;
- liita portaaliga TEL elektronkataloog ESTER, digitaalarhiiv DIGAR ja andmebaas ISE, korraldada 50 Euroopa Raamatukogu kasutaja küsitlus;
- lõpetada projektis ReUSE planeeritud arendustegevus arhiivi DIGAR pildifailide pikaajalise säilivuse tagamiseks, laiendada arhiivi funktsionaalsust, võimaldamaks pikaajaliselt säilitada digitaalseid faile;
- lõpetada tarkvarasüsteemi ISE projekteerimine ja rakendamine, viia andmebaasid uude tarkvarakeskkonda;
- luua veebipõhine tarkvara mikrofilmide registreerimiseks ja tagada neile juurdepääs;
- alustada RRI teadus- ja arendusprojektide andmebaasi loomist;
- koostada teadustöö strateegia ja arengukava 2006/2007 koos rahastamisallikatega ning esitada see teadusnõukogule kinnitamiseks;
- koostada kogumik *Ajalookirjutaja aeg*;
- koostöös TLÜ infoteaduste osakonna ja Eesti teadusraamatukogudega jätkata projekti *Raamatukogutöö tulemuslikkus: teenused ja teenuste kvaliteet Eesti teadusraamatukogudes 2005-2007*;
- seotult Eesti raamatukogude koondportaali arendamisega korraldada uuring Eesti raamatukogude komplekteerimistemaatika kaardistamiseks;
- koostöös TLÜ infoteaduste osakonnaga algatada Eesti rahvaraamatukogu lugeja uuringu meetodika väljatöötamine;
- uuendada statistika kogumise andmeankeete ja juhendmaterjale, viia need vastavusse EVS/ISO 2789:2006 nõuete ja vajadustega;
- teha Eesti raamatukogude andmeanalüüsid 2005. aasta statistika baasil;
- koostada väljaanne *Raamatukogud Eestis 2001*, mis sisaldab raamatukogutüüpide andmeanalüüse tulemusindikaatorite põhjal;
- korraldada rahvusvaheline teadusseminar *Humanitaarraamatukogu infoühiskonnas*;
- korraldada rahvusvaheline seminar *Vaba juurdepääs informatsioonile*;
- alustada ettevalmistusi IV infopoliitika foorumi korraldamiseks 2007. aastal;
- korraldada infokirjaoskuse päev.

KOOSTÖÖ

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

RRi organisatsioonilises kuuluvuses muutusi ei olnud, osaleti 11 rahvusvahelise erialaorganisatsiooni töös.

Koostöös IFLA RVLi ja dokumendiedastuse sektsiooniga korraldati Tallinnas 9. rahvusvahelise RVLi ja dokumendiedastuse konverents teemal *Raamatukogude inforessursid paremini kättesaadavaks*, millele andsid kiitva hinnangu nii 175 delegaati 29 riigist kui ka üritusel osalenud IFLA ametlik vaatleja.

Jätkus väliskolleegide vastuvõtmine, majutamine ja vajadusel erialase programmi koostamine koostöölepingu alusel Läti, Leedu, Poola, Tšehhi, Ungari ja Venemaa Rahvusraamatukoguga ning Moskva Riigiraamatukoguga. Koostöölepingu sõlmimise vastu on huvi tundnud Slovakkia Rahvusraamatukogu.

Läti Rahvusraamatukogu kutsel osales peadirektor Tiiu Valm koos Leedu Rahvusraamatukogu direktori Vytautas Gudaitisega Riias lepingu allkirjutamisel, millega tähistati rahvusraamatukogu, kunstimuuseumi ja kontserdisaali ehitamise algust. Eesti ja Leedu rahvusraamatukogu direktor on palutud Läti Rahvusraamatukogu ehitamise projektis osalema nõustajatena.

27. juunist 1. juulini osaleti delegatsiooniga Leedus Baltimaade rahvusraamatukogude seminarlaagris LiLaEst 2005 *The First Year in EU: New Horizons for the National Libraries*.

Koostöö andmekogude haldajatega

- Rahvusvaheline raamatu ja raamatukogude ajaloo bibliograafia *Annual Bibliography of the History of the Printed Book and Libraries* (ABHB). Projekti juhib Hollandi Kuninglik Raamatukogu, Eestis RR.
- Rahvusvaheline vene raamatu koondkataloog (1918–1926) *Международный сводный каталог русской книги (1918–1926)*. Projekti juhib Venemaa Rahvusraamatukogu. Eesti tööd koordineerib RR, osaleb TLÜAR.
- Koostöös Washingtoni Ülikooli Raamatukogu ja Seattle Ülikooli muusikateaduse osakonnaga komplekteeritakse Washingtoni Ülikooli muusikaraamatukokku eesti koorimuusikat ning RRile nüüdisaegset ameerika muusikat.
- *RILM: Abstract of Music Literature*. Eestis vastutab koostöö eest RR.
- *Recent Publications on Music*. Eestis vastutab koostöö eest RR.
- Põhjamaade perioodika koondkataloog NOSP. Eestis vastutab koostöö eest RR.
- UNESCO tõlkeraamatute kataloog *Index translationum*. Eestis vastutab koostöö eest RR.
- ISBN, ISMN ja ISSN rahvusvahelistesse andmebaasidesse andmete edastamine. Eestis vastutab koostöö eest RR.
- *Estonian Sound Recordings of 1939*. Taani Heliarhiivi salvestiste kättesaadavaks tegemine Eestis. Eestist osalevad EMA ja RR, Taanist heliplaadijaloo uurija Morten Hein.

KOOSTÖÖ EESTI ASUTUSTE JA ORGANISATSIOONIDEGA

Jätkus väljakujunenud koostöö Presidendi Kantselei, Õiguskantsleri Kantselei, Justiitsministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Väisministeeriumi, Kaitsejõudude Peastaabi, Statistikaameti, Standardiameti, Tallinna Ülikooli, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja teiste asutustega. Arvestades koostöö uusi võimalusi ja vorme, uuendati lepinguid Tallinna Ülikooli ja Kaitsejõudude Peastaabiga.

Erakordselt tulemuslikuks kirjanduse ja kirjastamise probleemistiku käsitlemisel kujunes koostöö Eesti Kirjastuste Liidu ja Eesti Kirjanike Liiduga, mille tulemusel said teoks trüki- ja kirjastuskonverents ning kirjandusfoorum *Paabeli raamatukogu*.

Kuna juba aastaid on RRI kogude täiendamine alafinantseeritud, oli märkimisväärseks abiks ühistegevus asutuste ja organisatsioonidega.

Järjepidev ja tulemuslik on olnud koostöö välissaatkondadega Eestis. Hiina Rahvavabariigi Suursaatkond kinkis RRile arvuteid 6. korruse koolitusruumide sisustamiseks ning esitlustehnikat näituste tegemiseks. Jätkuvalt on head kontaktid Saksamaa, Šveitsi ja Austria saatkonna ja kultuuri-instituutidega, kes on hoolt kandnud ning tunnustanud saalide tegevust. Prantsuse saalil jätkus koostöö põhipartneritega: Prantsuse Kultuurikeskus, Alliance Française ja Prantsuse Keele Õpetajate Ühing. Tavapäraselt hea on olnud ühistegevus Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esindusega, kellega kahasse korraldatud üritused on muutunud traditsiooniks ja saavutanud suure populaarsuse.

Ülikoolidest on tihe koostöö Hageni Kaugõppeülikooli, TÜ Õigusinstituudi, Eesti Hotellinduse ja Turismi Erakõrgkooli, Tallinna Ülikooli, Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse, EBSi, Akadeemia Nordi, Kunstiakadeemia ja teistega.

OSALEMINE ORGANISATSIOONIDE JUHTORGANITES

- Janne Andresoo – Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu juhatuse esinaine, Kultuuri Kutsenõukogu aseesimees, Tallinna Ülikooli infoteaduste osakonna magistratõõde kaitsmise komisjoni liige, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu raamatukoguhoidjate kutseksamikomisjoni liige, ajakirja *Raamatukogu* toimetuskolleegiumi liige;
- Liina Enok - Eesti esindaja Euroopa Liidu koostöövõrgustiku MINERVA digitaalse kultuuripärandi säilitamise töörühmas WG 5 *Identification of user needs, content and quality framework for common access points*;
- Aurika Gergeleži - Eesti Muusikakogude Ühenduse esimees;
- Siiri Lauk - Eesti Terminoloogia Ühingu juhatuse liige;
- Anu Nuut - Kultuuriministeeriumi juures tegutseva rahvaraamatukogude nõukogu liige, RRI standardimise ekspertnõukogu liige, EVS/TK 22 *Informatsioon. Dokumentatsioon* aseesimees, RRI teadusnõukogu sekretär, ISO/Technical Committee 46/SC 8 *Kvaliteet. Statistika ja tulemuslikkuse hindamine* töörühma liige;
- Sirje Nilbe - IFLA liigitamise ja märksõnastamise sektsiooni alalise komitee liige;
- Riin Olonen – RRI kontaktisik liitumiseks Euroopa Raamatukoguga TEL;
- Andres Ottenson – Arhiivinõukogu liige;
- Mihkel Reial – ELNET Konsortiumi juhatuse esimees, Kultuuriministeeriumi kultuuripärandi digitaalse säilitamise nõukogu aseesimees;
- Sirje Roogna - Eesti Pimedate Raamatukogu nõukogu liige;
- Katre Riisalu - Eesti Muusika Infokeskuse juhatuse liige;
- Endla Sandberg – EVS/TK 22 *Informatsioon. Dokumentatsioon* sekretär
- Mari Sibul – Eesti Kunstiraamatukogude Ühenduse esimees, Tartu Kõrgema Kunstikooli raamatukogu nõukogu liige;
- Mari Siiner – Kultuuripärandi digitaalse säilitamise nõukogu liige, Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste säilitamise nõukogu esinaine, Euroopa standardimise tehnilise komitee GEN/TC 346 *Conservation of Cultural Property* töörühma WG4 ekspert;
- Triin Soone – Eesti Kirjastuste Liidu juhatuse liige;
- Krista Talvi – Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu juhatuse aseesimees, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kutsekomisjoni aseesimees, Kultuuriministeeriumi juures tegutseva rahvaraamatukogude nõukogu liige, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse ja infoteaduse eriala riigeksamikomisjoni esimees;

- Tiiu Valm – Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja -institutsioonide Liidu (IFLA) juhatuse liige, IFLA Rahvaraamatukogude Sektsiooni Alalise Komitee korrespondentliige, Maailma Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi (CDNL) liige, Euroopa Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi (CENL) liige, Euroopa Nõukogu elektrooniliste väljaannete, raamatukogude ja arhiivide töörühma ekspert, UNESCO Eesti rahvusliku komisjoni nõukogu liige, Kultuuri kutsenõukogu liige, Haridusministeeriumi teadusraamatukogude direktorite nõukogu liige, Tallinna Ülikooli infoteaduste osakonna magistri- ja bakalaureusetööde kaitsmiskomisjoni välisliige, Ajakirja *Raamatukogu* toimetuskolleegiumi liige.
- Mihkel Volt - Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu liige.

KULTUURIKESKUS

Jätkus Rahvusraamatukogu aktiivne tegutsemine kultuurikeskusena. Osaleti 67 näituse koostamisel ja korraldamisel, toimus 20 raamatunäitust, 13 näitust koostati RRI kogude põhjal (LISA 6).

Osaleti 22 rahvusvahelises koostööprojekti.

2005. aastal avati 6. korrusel uus näitusesaal ja auditoorium, mis andis võimaluse laiendada näitusetegevust ning korraldada loenguid.

Kodulehel tutvustati e-näitusi: *Tõllaga ja tõllata: 17.–19. sajandi reisipilte, 25 kauneimat Eesti raamatut 2004, 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004.*

Täiendavalt traditsioonilistele näitustele (*25 kauneimat Eesti raamatut 2004, 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004, Eesti riiklikud teenetemärgid, Maailm Eestisse 10* jne.) said huvilised tutvuda mitme uue suuremahulise rahvusvahelise näitusega, nagu *Austria kunsti kuu, Hiina kirjakunst, Goya: portreeteritud südametunnistus* jt.

RAHVUSRAAMATUKOGU KOGUDE TUTVUSTUS

- Näitusel ja e-näitusel **Tõllaga ja tõllata. 17.–19. sajandi reisipilte** olid väljas rohkete vasegravüüride ja kaartidega illustreeritud reisiraamatud, käsikirjalised reisialbumid ja 3 reisipassi Rahvusraamatukogu ja Eesti Ajaloomuuseumi kogudest. Ilmus näitust tutvustav voldik.
- Valmis näitus **Euroopa 18. sajandi sügavtrükigraafika**, mis oli järg eelmise aasta näitusele *Euroopa 17. sajandi sügavtrükigraafika*. Näituse koostaja kunstiteadlane Jüri Hain jätkas RRI kogudes oleva vanema graafika uurimist ja tutvustamist, leides kollektsoonist rahvusvaheliselt tuntud ja ajalooliselt hinnatud autoreid. Ilmus kataloog ning toimus Jüri Haini loeng.
- **Arhiivkogu 70. sünnipäeva** tähistati näitusega, mis tutvustas arhiivkogu tekkelugu ja valikut kogudest: raamatuid, perioodilisi väljaandeid, pisitrükiseid ja autograafe.
- Koostöös Eesti Instituudiga sündis eestikeelse aabitsa enam kui 400-aastast sünni- ja arengulugu kajastav näitus **Eesti aabitsa lugu**, mille avamisel esitleti RRI 2006. aasta kalendrit *Eesti aabitsad / Estonian ABC-Books*. Näitus valmis rändnäitusena.
- H. C. Anderseni 200. sünniaastapäeva tähistati suurnäitusega **Kõige uskumatum**, mis toimus koostöös Kuningliku Taani Suursaatkonnaga, Taani Kultuuriinstituudiga, Eesti Kujundusgraafikute Liiduga, Eesti Kõitekunstnike Ühenduse ja Eesti Nahakunstnike Liiduga. Näitus oli kolmeosaline: raamat, köide ja illustratsioon. Esines 56 eesti kunstnikku, valmis väljapanek H. C. Anderseni raamatupärandist, mida rikastasid originaalillustratsioonid RRI kunstikogust ja autorite erakogudest. Koostöös Taani Kultuuriinstituudiga anti välja Anderseni muinasjuturaamat *Pöial-Liisi*, mis kingiti kõigile Eesti 4. klassi õpilastele. Viktor Aleksejevi ligi 60 aastat tagasi loodud muinasjutulised ning lapsepärased illustratsioonid pärinesid Rahvusraamatukogu graafikakogust ning ilmusid raamatus esmakordselt.

RAHVUSVAHELISED SUURPROJEKTID

- Hiina Suursaatkonna vahendatud näitusega **Hiina kirjakunst** avati 6. korruse näitusesaal.
- koostöös Austria saatkonnaga sai teoks suurprojekt **Austria kunsti kuu**, mis sisaldas kolme külalishäälset: **Vaade Viini linnale. Topograafiline tajumus** Viini Linnavalitsuse kunstikogust, **Salzburgi kunstimaastikud** kunstnikeühenduselt Art-Bv Berchtoldvilla ja **Dieter Josef. Litograafia kui sõnum**. Avamisel osales delegatsioon Austriast. Viini Linnavalitsus kinkis RRIle 900 kunstiraamatut.
- Hispaania Suursaatkonna vahendusel eksponeeriti Hispaania Graafiliste Kunstide Akadeemia (*Calcografía Nacional*) koostatud näitust **Goya: portreeteritud südametunnistus**. Näitusel

oli 20 suureformaadilist digitaalpilti maailmakuulsa hispaania maalikunstniku ja graafiku Francisco de Goya (1746-1828) gravüüridest. Ekspositsioon koosnes Goya *Caprichode* põhjal valminud portreedest. Just *Caprichosid* peetakse hispaania gravüürikunsti suurimateks meistriteosteks. Näitusega kaasnes loeng.

Väljaspool Rahvusraamatukogu eksponeeriti 30 näitust (välisriikides 10, Eestis 20).

Konverentsikeskusele oli 2005. aasta väga edukas. Toimus 776 üritust, teenindati üle 300 klienti, üritustel käis aasta jooksul ligi 60 000 külastajat. Kõige enam toimus koolitusi, esitlusi ja konverentse. Klientide hulgas oli kõige arvukamalt erafirmasid (93) ning kolmanda sektori asutusi (73). Väga olulise kliendirühma moodustab avalik sektor, kes korraldas mitu suuremahulist koolitust ja konverentsi. Kõige kasutatavam ruum oli suur konverentsisaal (253 päeva, kasutusprotsent 69,3), järgnesid väike konverentsisaal (222 päeva, 60,8%), nurgasaal (204 päeva, 55,8%) ja kuppelsaal (166 päeva, 45,4%). Teatrisaalis toimus 113 etendust.

2005. aasta suurüritused

- Digitaalsete kultuurikogude haldamine II
- Infopoliitika foorum 2005
- Euroopa Parlamendi sotsiaaldemokraatliku fraktsiooni väljasõiduistung
- ILDSi rahvusvaheline konverents
- Firma Onninen korraldatud elektrimesse/konverents
- Trüki- ja kirjastuskonverents
- Kinnisvarakonverents
- Jõulukuu raamatunädal
- Kirjandusfoorum *Paabeli raamatukogu*
- Eesti Naisliit 80

Tänavu kolmandat aastat korraldatud jõulukuu raamatunädalal osales üle 60 Eesti kirjastuse. Toimusid kohtumised kirjanikega, loominguõhtud, esitlused ja autogrammitunnid. Külastajatele tutvustati arhiivkogu trükiseid, Anne Maasik ja Heikki-Rein Veromann esitasid Ernst Enno luulet laulukavas *Valguse igatsus* ning Paul-Eerik Rummo luulet lugesid autor ja Viiu Härm, musitseerisid Tõnu Tepandi ja Tõnu Naissoo. Raamatunädala tähtsündmus oli rahvusvaheline kirjandusfoorum *Paabeli raamatukogu*, kus kahel päeval esinesid tuntud ja tunnustatud Eesti ning Põhjamaade kirjandus- ja kultuuritegelased, kuulajateks olid kirjanikud, tõlkijad, kirjastajad, ajakirjanikud, kirjandusteadlased ja -kriitikud, raamatukoguhoidjad, õpetajad jt. kirjandus- ja kultuurihuvilised. Päevakavas olid teemad: kirjandus ja meedia, kirjandus ja noored, kirjandus ja raamat, kirjandus ja rahvusriik, kirjandus ja raamatukogud. RRI koostööpartnerid olid Põhjamaade MN esindus Eestis, Eesti Kirjanike Liit, Eesti Kirjastuste Liit ja Eesti Kirjanduse Teabekeskus. Kirjandusfoorum osutus ülimenukaks: oli palju osalejaid, huvitavaid ja intrigeerivaid ettekandeid, hea meediakajastus ning positiivne tagasiside. Kavas on üritus muuta traditsiooniks.

Arvukalt kultuuriüritusi korraldati välisriikide saalide eestvõttel. Tihe oli koostöö saatkondade ja välisriikide esindustega. Toimusid kirjandussari *Malinast Klaverimängijani. Austria 20. sajandi naiskirjanikud* ning seminarid *Meedia ja ühiskond* ja *Austria 2005: 60 aastat vabastamisest, 50 aastat riigilepingust, 10 aastat ELi liikmelisust ning suhted Eestiga*.

Koostöös Prantsuse Kultuurikeskusega jätkusid prantsuse kultuuri salongi õhtud. Põhjamaade saali osalusel toimusid suurüritused *Põhjamaade V luulefestival* ning *Põhjamaade raamatukogunädal*. Põhjamaade kirjandust ja kultuuri tutvustati kirjandusõhtute sarjas *Tagatoa jutud* ning tegutses Põhjamaade Filmiklubi. Tihe koostöö oli üldhariduskoolide õpetajate ja õpilastega.

2006. AASTAL ON KAVAS

- koostada püsiväljapanek ja rändnäitus *Eesti riiklikud teenetemärgid*;
- korraldada raamatunädal ja kirjandusfoorum *Paabeli raamatukogu II*;
- koostada koostöös Eesti Instituudiga näitus ja 2007. aasta kalender RRI kogude vanadest kokaraamatutest;
- korraldada raamatukujunduskonkurss 25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2005;
- korraldada koostöös Eesti Kujundusgraafikute Liiduga Tallinna II illustratsioonitriennaal;
- koostöös firmaga Euroimmobiliare digiteerida ja trükkida faksiimile *Eesti riigi-, avaliku ja kultuurielu tegelased 1918-1938*;
- jätkata koostööd J. Hainiga ning eksponeerida ja avaldada trükis RRI kunstikogu vanemat graafikat;
- laiendada kirjastustegevust ning avaldada trükis RRI erikollektsioone tutvustavaid väljaandeid;
- alustada ettevalmistusi RRI 90. aastapäeva tähistamiseks 2008. aastal.

PARLAMENDIRAAMATUKOGU

Parlamendiraamatukogu ülesannete täitmist raamatukogu struktuuriüksuste vahel koordineerib **parlamendiinfo keskus (PIK)**, Euroopa Liidu küsimustes ELi infokeskus (ELIK).

Personali täiendkoolituskavade koostamisel oli peamine tähelepanu pööratud parlamenditeeninduse spetsiifikast tulenevatele vajadustele. Eesti ühinemine Euroopa Liiduga on paljus muutnud infoteeninduse sisu ja rõhuasetusi. Töötajate täiendkoolituskava hõlmas õigus-, majandus- ja poliitikaalaste päringute lahendamiseks hädavajalikku infoallikate koolitust. Kaks töötajat lõpetas kursuse Euroopa õiguse suveülikoolis Alpbachis ning ELi õiguse ja dokumentatsiooni kursuse T. M. C. Asseri Instituudis; osaleti TÜ Eurokolledži veebikursustel (ELi õigus ja institutsioonid; ELi liikmesriikide majandus ja poliitilised süsteemid) ning seminaridel ja konverentsidel (ELi põhiseaduse riigiõiguslikke probleeme; ELi ja Eesti roll maailmas: arengutöö olulisus välissuhetes jm.). Õiguslase täiendkoolitusena kuulati loenguid Juristide Liidu õigusteabepäevadel ja seminaridel (maksuõiguse aktuaalseid probleeme ja uuendusi; aktuaalseid probleeme tööõiguses; teoreetilisi ja praktilisi probleeme asjaõiguses; haldusõigus, haldusmenetlus ja halduskohtumenetlus jt.). Raamatukogu- ja infoteenuste arendamise seisukohalt oli oluline osalemine konverentsidel kodu- ja välismaal. Magistriõppes õpib neli töötajat.

Kõige tähtsam **koostööpartner** parlamenditeeninduses on Riigikogu Kantselei. Koostöös kantselei töötajatega valmivad kõik Riigikogu tööd kajastavad väljaanded, koostatakse näitusi ja lahendatakse päringuid ning uuritakse Riigikogu liikmete ja ametnike infovajadust. 2005. aastal valmistuti neljandaks, 2006. aastal toimuvaks uuringuks. Vastastikku kasulikud koostöösuhetud on kujunenud Justiits- ja Välisministeeriumi, Õiguskantsleri Kantselei ja Presidendi Kantseleiga. Infovahetuseks ja päringute lahendamiseks tehakse koostööd teiste riikide parlamendiraamatukogudega ning osaletakse rahvusvaheliste organisatsioonide töös: IFLA parlamendiraamatukogude ja uurimisteenistuste sektsioon, Rahvusvahelise Õigusraamatukogude Assotsiatsioon (IALL), Euroopa Informatsiooni Assotsiatsioon (EIA).

Kogude kujundamisel keskendutakse eelkõige õiguse, ajaloo, poliitika, politoloogia ning Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide dokumentide komplekteerimisele. Ettepanekuid uute raamatute hankimiseks on tulnud nii parlamendiliikmetelt kui ka Riigikogu Kantselei ja Õiguskantsleri Kantselei töötajatelt. Bundestagi kingitusena saabusid Riigikogule perioodikaväljaanded *Die Welt*, *Der Zeit*, *Zeitschrift für Parlamentsfragen* jt.

Õiguskirjanduses pöörati enam tähelepanu riigiõigusele ja õigusteooriale. Justiitsministeerium finantseeris 42-kõitelise Nürnbergi Rahvusvahelise Sõjatribunali dokumentide kogu *Trial of the major war criminals before the International Military Tribunal, Nuremberg, 14 November 1945 – 1 October 1946* ostmist. Litsentsilepingud sõlmiti õiguslaste andmebaaside *Westlaw* ja *HeinOnline* kasutamiseks. Euroopa Liidu kogu kujundamisel keskenduti õiguse temaatikale ning selle seostele rahvusvahelise ja liikmesriikide õigusega. Olulise osa uutest trükistest moodustavad uuringud ELi laienemisprotsessist, s-h. materjalid, mis kajastavad 25 liikmesriigi arengut. 2005. aastal olid tähelepanu keskpunktis ühisraha ja Euroopa Põhiseaduse lepingut käsitlevad väljaanded. Rahvusvaheliste organisatsioonide kogu täienes 2094 teavikuga. RR on kümne rahvusvahelise organisatsiooni hoiuraamatukogu. Enamik väljaannetest saadakse tasuta (92%). Valikuliselt komplekteeritakse 13 organisatsiooni väljaandeid. Hulgaliselt OECD väljaandeid saadi tänu koostööle Välisministeeriumiga, rekonplekteeriti puuduvaid ILO ja ÜRO ning ÜRO tütarorganisatsioonide dokumente. Jõudsalt täienes ühiskonnateaduste kogu, märkimist väärib kodanikuühiskonna- ja sotsiaalpoliitika kirjanduse komplekteerimine. Suurim tellimus oli 13-kõiteline *The Blackwell Encyclopedia of Management*. Võrreldes varasemaga on märgatavalt

suurenenud välismaiste poliitikaraamatute osakaal (2002. a. telliti 127, 2004. a. 205 ja 2005. a. 241 poliitikaraamatut).

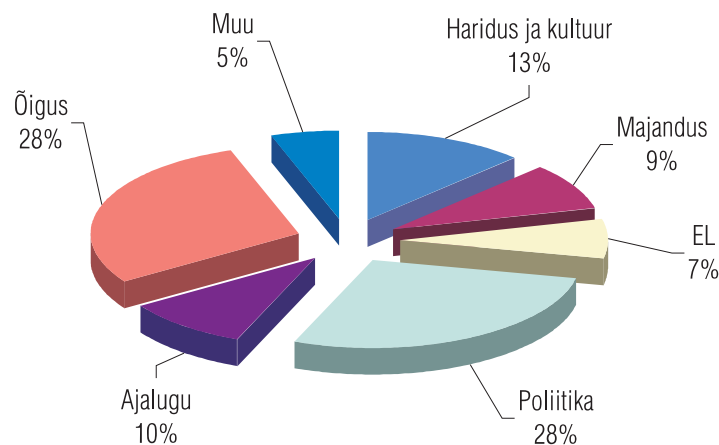
Seisuga 01.12.05 oli **Riigikogu arhiivis** 8462 arhiivitoimikut. Kõik aasta jooksul arhiivi antud dokumendid arhiveeriti ja kanti arhivaalide elektroonilisse registrisse. Alustati valimiste osakonna antud aastatest 1996-2004 pärit dokumentide ning välissuhete osakonna antud aastatest 1992-2003 pärit ELi, ENPA ja IPU konverentside ja istungite materjalide arhiveerimist. Arvestades nende suurt hulka, jätkub arhiveerimine ja arhivaalide loetelusse kandmine aastail 2006-2007.

Riigikogu arhiivi pöörduiti aruandeperioodil 246 korda, 43% päringutest esitasid Riigikogu liikmed ja Riigikogu Kantselei ametnikud.

Riigikogu liikmete ja Riigikogu Kantselei ametnike teenindus toimub peamiselt Riigikogu hoones asuvas parlamendi lugemissaalis. Avariitulitel on ~6720 raamatut, tellitud on 100 ajalehte ja 190 ajakirja, s-h. 20 välisajalehte ja 130 välisajakirja. Parlamendi lugemissaalis on juurdepääs kõigile RRI litsentsiandmebaasidele. 2005. aastal lisandus avariitulitele üle 600 õiguse-, poliitika- ja majanduslase raamatu. Võõrkeelse kirjanduse osakaal on suhteliselt väike, sest neid raamatuid ostetakse ühes eksemplaris, mis üldise kättesaadavuse huvides asuvad peahoone lugemissaalides. Kirjandust eksponeeritakse iganädalastel uudiskirjanduse näitustel, lisaks tutvustatakse infoallikaid teemanäitustel, millest enim huvi on pakkunud Euroopa Liidu ja õiguskirjanduse väljapanekud. 87% Riigikogu liikmetest on raamatukogu pidevad kasutajad. Päevane keskmine külastuste arv on 35. 2005. aastal laenutati üle 2500 raamatu. Raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teenust teavikute tellimiseks välisriikide raamatukogudest kasutati 100 korda.

Päringuid esitatakse seoses tööga Riigikogu komisjonides ja fraktsioonides. Valdava osa lahendavad parlamendiinfo keskuse infospetsialistid. Päringute üldarv on aastate lõikes jäänud samaks, esitati ligi 3500 eri raskusastmega küsimust.

Päringud teemade järgi

Õiguslased päringud olid valdavalt teemapäringud, kus vajati taustmaterjali koos õigusaktidega. Õigus- ja poliitikaalaste päringute maht oli kõige suurem, kasvab Euroopa Liidu alaste päringute hulk. Oluliselt on suurenenud haridusteemalised küsimused. 41% päringutest esitas põhiseaduskomisjon.

Vabariigi Presidendi ja Presidendi Kantselei ametnikke teenindab Kadrioru lossi raamatukogus töötav parlamendiinfo keskuse infotöötaja. 2005. aastal täienes raamatukogu 38 raamatuga. Põhiosa moodustasid poliitika- ja ajalooraamatud, järgnesid õiguse ja kultuuriloo valdkonna trükised ning teatmeteosed. Raamatukogus on 3045 raamatut, mis ei kata infovajadust. Regulaarselt teavitatakse

RRi saabunud uudiskirjandusest ning laenutatakse teavikuid. Raamatukogus on juurdepääs kõigile RRi litsentsiandmebaasidele. Aruandeaastal esitati 54 suuremat päringut. Jooksvalt koostatakse Vabariigi Presidendi Arnold Rüütli bibliograafiat, mis koondab trükis ilmunud kõnesid, artikleid, intervjuusid ja kirjutisi tema kohta Eestis ja välismaal. Aastaga lisandus üle 2000 viite, andmebaasi kogumaht on ~5000 kirjet. 2006. aastal avatakse andmebaas RRi kodulehel.

Riigikantselei, ministeeriumide ja teiste riigiasutuste teeninduses on esikohal päringutele vastamine. Lepingud on sõlmitud Õiguskantsleri Kantseleiga, Justiits- ja Välisministeeriumiga. Lepingupartnerid on abistanud Rahvusraamatukogu kogude komplekteerimisel. Lisaks neile on teenindatud Riigikohust, Riigiarhiivi, Kultuuri-, Sotsiaal- ja Kaitseministeeriumi jt. riigiasutusi.

2005. aastal kasvas märgatavalt Õiguskantsleri Kantselei esitatud päringute arv. Valdavalt olid päringud õigusosalased. Lisaks teema- ja faktipäringutele koostati nimestikke, kontrolliti termineid ja otsiti õigusakte. Kantselei töötajad kasutasid aktiivselt võimalust neile saadetud välisajakirjade sisukordade põhjal artikleid tellida.

Eesti Pank tellis majandus- ja poliitikaalaseid artikleid andmebaasidest. Koostööd tehti panga raamatukoguga nende veebilehe lingikogu täiendamiseks majandusraamatukogude ja Eesti majandust käsitlevate võrguväljaannetega.

Kaitsejõudude Peastaabiga sõlmiti 2004. aastal leping eesmärgiga luua neile toimiv raamatukogu ja ühendada kõik Kaitseväe raamatukogud ühtsesse võrgustikku. Selleks töötas Peastaabis alaliselt RRi infotöötaja. 2005. aastal töö lõpetati, kahe aastaga komplekteeritud raamatukogu suurus on 3718 raamatut, tellitud on 72 ajakirja ja 40 ajalehte. Registreeritud lugejaid oli 284. Juurdepääsulitsents omandati andmebaasile *Jane's C4I Systems* ja ajakirja *Jane's Foreign Report* sidusversioonile. Kaitseväe raamatukoguvõrgu elektroonilise süsteemiga oli aasta lõpuks liitunud 6 raamatukogu, ettevalmistused on tehtud veel 4 raamatukogu liitmiseks. Liitumist kaaluvad Kaitseministeerium ja Laidoneri Muuseum. Alates 2006. aastast luuakse infospetsialisti ametikoht Peastaabi koosseisus. Rahvusraamatukogu osutab edaspidi vajalikke info- ja koolitusteenuseid.

Parlamendiraamatukogu ülesannete hulka kuulub **Eesti ametlike väljaannete registreerimine ning õigusbibliograafia koostamine**. Eesti rahvusbibliograafia osana ilmusid aastaväljaanded *Eesti Ametlikud Väljaanded* ning *Bibliographia iuridica Estonica*. Õigusbibliograafia andmebaas BIE täienes teise osaga, mis kajastab aastail 1918–1940 ilmunud kirjandust. Alustati tööd andmebaasi kolmanda osaga (aastail 1941–1944 ilmunud õiguskirjandus), mis liidetakse BIEga 2006. aastal. 2005. aasta lõpuks oli andmebaasis 23 562 kirjet (2004 – 14 172). Andmebaasi kasutamine on kasvanud üle kahe korra (2004 – 46 943; 2005 – 114 306).

Publitseeriti perioodiliselt ilmuvad väljaanded *Riigikogu kroonika*, *Riigikogu teatmik* ja ülipopulaarne *Riigikogu liikmete kirjutised* jne. Alustati Riigikogu uue albumi koostamist.

2005. aasta aprillist hakkas elektrooniliselt ilmuma iganädalane väljaanne *Nädal maakonnalehtedes*, mis neis avaldatud Riigikogu liikmete, ministrite ja Euroopa Parlamendi liikmete kirjutisi. Ehkki väljaande ilmumine sattus samale ajale ETA koostatud sarnast infot pakkuva seirebaasi katsetusega Riigikogus, näitab positiivne tagasiside, et RRi teenuse lihtne ja paindlik vorming on end õigustanud.

Välisartiklite refereerimine ja uudiskirjanduse tutvustus on koondatud kolme elektrooniliselt ilmuvasse väljaandesse. Referaatväljaanded ilmuvad kord kvartalis ja edastatakse e-posti teel Riigikogu liikmetele ja Kantselei ametnikele. 2005. aastal ilmus *Summaria Iuridicas* 26 ülevaadet välisajakirjanduses avaldatud artiklitest, väljaanne täienes õiguslaste andmebaaside tutvustuse ning välisajakirjades ilmunud artiklite nimestikuga. *Summaria Socialia* tähelepanu keskmes olid sotsiaalpoliitika ja kodanikuühiskond, samuti erakondi ja Eestit puudutavad artiklid ning naaberriikide Läti ja Venemaa poliitika ning majandus. Refereeriti Balti- ja Põhjamaid kajastavaid artikleid.

Summaria Europensiat ilmus neli väljaannet. Käsitleti Euroopa Liidu laienemist pärast 2004. aastat, ELi sotsiaalpoliitikat, Euroopa ühisraha kasutuselevõttu ning Euroopa Liidu ja föderalismisemaatika. Väljaanded avaldatakse RRI kodulehel.

TRÜKIVÄLJAANDED

1. Bibliographia iuridica Estonica = Eesti õigusbibliograafia = Legal literature of Estonia = Estnische Rechtsbibliographie 2004 / koost. M. Ruttu; toim. K. Ordlik, G. Eero. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005.
2. Riigikogu kroonika : 01.01-31.12.2004 / koost. P. Viljamaa ; toim. R. Hillermaa, A. Mõttus. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. - 125 lk.
3. Riigikogu teatmik 2005 / koost. P. Viljamaa, toim. R. Hillermaa. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. - 39 lk. : portr.
4. Riigikogu (The Parliament of Estonia) directory 2005 / compiled by P. Viljamaa; edited by R. Hillermaa. - Tallinn : National Library of Estonia, 2005. - 39 lk. : portr.
5. X Riigikogu / koost. P. Viljamaa, toim. R. Hillermaa. - Tallinn : Riigikogu Kantselei, 2005. - Voldik. - Seisuga 25. jaan, 12. sept., 1. det. – Eesti, inglise ja saksa keeles.
6. Ingrid Rüütel : bibliograafia / koost. G. Eero, R. Hillermaa, P. Viljamaa. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. - 90 lk.

ELEKTROONILISED VÄLJAANDED

- Eesti ametlikud väljaanded 2004 : [võrguteavik]. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005.
- Summaria Socialia / toim. T. Tammiksalu, keeleteim. K. Mesek. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005.
- Summaria Iuridica : [võrguteavik] / toim. K. Linask, keeleteim. G. Eero. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005.
- Uued raamatud: sotsioloogia, majandus, poliitika : [võrguteavik]. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. Ilmus 4 x aastas. Ilmub ka Summaria Socialia juures.
- Uued raamatud: õigus : [võrguteavik]. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. Ilmus 4 x aastas. Ilmub ka Summaria Iuridica juures.
- Riigikogu liikmete kirjutised : [võrguteavik] / Koost. G. Eero, J. Arula-Jahe; toim. R. Hillermaa, P. Viljamaa. - Tallinn : Eesti Rahvusraamatukogu, 2005. Täiendatakse 3 korda aastas (jaanuaris, mais, septembris).

RRi NÄITARVUD 2004 JA 2005

Jrk-nr.	nimetus	arvestusüksus	2004	2005
1.	KOGUD			
1.1.	kogud kokku	teavik (üksuste arv)	3 408 238	3 359 047
1.1.1.	s-h. kasutuskogus	"	3 202 807	3 174 373
1.2.	avariilitel	eks. (laudimeeter)	145 000 (4 265)	155 884 (5 093)
Eraldi tabel esitatakse kasutuskogu liikumise kohta laaditi, varu- ja vahetuskoogu ning arhiivitöö kohta lisas 1				
2.	ELEKTROONILINE KOGU			
2.1.	RRi andmebaasid (v.a. p 2.2.)	nimetusi	44	48
2.1.1.	s-h. faktibaasid	nimetusi	3	3
2.1.2.	s-h. bibl. andmebaasid	nimetusi	40	43
2.1.2.1.	neist sidusandmebaasid	nimetusi	5	6
2.1.2.1.1.	- ISE	kirjeid	748 634	838 510
2.1.2.1.2.	- BIE	kirjeid	14 172	16 018
2.1.2.1.3.	- ERB	kirjeid	161 715	172 407
2.1.3.	s-h. täistekstandmebaasid	nimetusi	1	2
2.1.3.1.	- DEA	nimetusi	30	59
2.1.3.2.	- DIGAR	faile	-	485
2.1.4.	teemavärv	kirjeid	2 301	2 613
2.2.	litsentseeritud andmebaasid	nimetusi	40	37
2.2.1.	s-h. Eesti	lepinguid	5	8
2.2.1.1.	s-h. täistekstandmebaasid	-	-	6
2.2.1.2.	s-h. biblioandmebaasid	-	-	2
2.2.2.	s-h. välismaised	lepinguid	35	29
2.2.2.1.	s-h. täistekstandmebaasid	-	-	23
2.2.2.2.	s-h. biblioandmebaasid	-	-	5
2.2.2.3.	s-h. referaatandmebaasid	-	-	1
2.3.	elektroonilised jadaväljaanded			
2.3.1.	s-h. kaugjuurdepääsuga	nimetusi	14 022	20 512
2.4.	sõnastikud ja teatmeteosed			
2.4.1.	s-h. kaugjuurdepääsuga	nimetusi	123	124
3.	ELEKTRONKATALOOG			
3.1.	elektronkataloogis	nimetusi	536 285	602 878
3.2.	elektronkataloogis	eksemplare	1 334 111	1 487 902
3.3.	kasutuskogust elektronkataloogis eksemplare	protsent	42%	47%
4.	RAAMATUKOGU KASUTAMINE			
4.1.	Traditsiooniline raamatukogukasutus			
4.1.1.	registreeritud kasutajaid		124 076 (1998-2004)	119 383 (1999-2005)
4.1.1.1.	aktiivseid lugejaid		31 121	26 835
4.1.1.1.1.	s-h. aasta jooksul registreeritud uusi lugejaid		4 514	4 440
4.1.1.1.2.	s-h. aasta jooksul ümberregistreeritud lugejaid		8 376	6 978
4.1.2.	külastusi		250 467	214 392
4.1.3.	laenutusi		243 702*	130 568*
4.1.3.1.	s-h. hoidlast		83 634	50 810
4.1.3.2.	s-h. kohalkasutusi		160 068	79 758
4.1.4.	RVL			
4.1.4.1.	- abonente		401	423
4.1.4.2.	- saabunud tellimusi		5 423	4 549
4.1.4.3.	- täidetud tellimusi		4 367	3 787
4.1.4.4.	- tellitud teistelt raamatukogudelt		1 865	1 459
4.1.4.5.	- saadud teistelt raamatukogudelt		1 560	1 304
4.1.5.	teatmeteemindus			
4.1.5.1.	- refereeritud artikleid		51	52
4.1.5.2.	- päringuid		55 857	54 079
4.1.5.2.1.	s-h. elektroonilisi		1 391	1 881

Jrk-nr.	nimetus	arvestusüksus	2004	2005
4.2.	Elektroniline raamatukogukasutus: e-teenused			
4.2.1.	koduleht	külastusi	1 919 249	2 340 041
4.2.2.	teemavärv	"	31 259	205 043
4.2.3.	andmebaasid	otsinguid	414 110	3 038 287
4.2.3.1.	s-h. liitsentseeritud sidusandmebaasid	"	74 138	118 016
4.2.3.1.1.	s-h. ISE	"	276 263	275 787
4.2.3.1.2.	s-h. ERB	"	16 766	2 196 128
4.2.3.1.3.	s-h. BIE	"	46 943	114 306
4.2.3.1.4.	s-h. DEA		210 000	328 128
4.2.3.1.5.	s-h. DIGAR		-	5 922
4.3.	teeninduspunkte		4	4
4.4.	lugemissaale		24	22
4.4.1.	lugejakohti		783	668
	s-h. sülearvuti töökohti		73**	77**
4.4.2.	lugeja arvutitöökohti		63	83
	s-h. internetiühendusega		47	66
	s-h. klienditerminale		16	16
4.4.3.	personalitöökohti		333	333
* Avariilikasutust ei registreerita				
**Lisaks Wifi ühendus lugemissaalides				
5.	ENNISTAMINE JA KÕITMINE			
5.1.	ennistatud			
	- paber	lehti	13 984	48 870
	- köited		392	605
5.2.	valmistatud uusi köiteid		4 388	4 915
	s-h. raamatud		1 067	1 254
	s-h. ajakirjad		282	171
	s-h. kammköide		143	161
	s-h. klamberköide		2 896	3 329
5.3.	valmistatud ümbriseid		2 856	3 337
5.4.	kiletatud	köiteid	2 865	3 100
5.5.	mikrofilmitud	lehekülgi	190 627	230 562
5.6.	elektrograafiliselt paljundatud	lehekülgi	882 452	922 530
6.	TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS			
6.1.	uurimisteemasid		8	8
6.2.	arendusprojekte		22	11
	s-h. RRI arendusprojekte		5	3
	s-h. Eestis		5	2
	s-h. rahvusvahelisi		12	6
6.3.	toodete ja teenuste arendusprojekte		14	13
	s-h. RRI tooteid ja teenuseid		6	5
	s-h. Eestis		2	2
	s-h. rahvusvahelisi		6	6
6.4.	koolitusüritusi raamatukoguhoidjatele		13	45
7.	KIRJASTAMINE			
7.1.	trükis avaldatud	nimetusi	39	38
	s-h. rahvusbibliograafia väljaandeid	"	4	5
	s-h. bibliograafianimestikke	"	3	3
	s-h. teadusväljaandeid	"	1	1
	s-h. Riigikogu väljaandeid	"	7	6
	s-h. info- ja muid väljaandeid	"	24	23
7.2.	võrguväljaandeid	"	17	17
7.3.	ajakirja <i>Raamatukogu</i>	numbreid aastas	6	6
8.	NÄITUSED			
8.1.	näitusi		494	444
8.2.	raamatukogu kogusid tutvustavaid näitusi		433	365
	s-h. teemanäitusi		106	85
	s-h. uudiskirjanduse näitusi		327	280
8.3.	rändnäitusi		27	30
8.4.	muid näitusi (kunsti-, fotonäitusi jm.)		34	49

Jrk-nr.	nimetus	arvestusüksus	2004	2005
9.	KONVERENTSITEENUS			
9.1.	korraldatud üritusi		779	776
	s-h. konverentse		62	51
	s-h. seminare		201	183
	s-h. messe		2	2
	s-h. koolitusi		195	210
	s-h. kultuuriüritusi (kontserte, filmiõhtuid, etendusi)		125	63
	s-h. muid üritusi (loenguid, koosolekuid jmt.)		194	267
10.	PERSONAL			
10.1.	ametis töötajaid		440	438
	s-h. raamatukoguhoidjaid		307	308
	s-h. kvalifitseeritud spetsialiste		63	60
	s-h. teisi töötajaid		70	70
10.2.	koosseisulisi ametikohti		451,75	446,75
	s-h. raamatukoguhoidjaid		309,5	307,5
	s-h. kvalifitseeritud spetsialiste		69,75	68,75
	s-h. teisi töötajaid		72,5	70,5
10.3.	raamatukoguhoidjaid hariduse järgi			
10.3.1.	kõrgharidusega		338	348
	s-h. raamatukogundusliku kõrgharidusega		192	199
	s-h. rakenduskõrgharidusega		4	4
10.3.2.	keskharidusega		28	27
11.	RUUMID			
11.1.	raamatukogu põrandapind	m ²	51 477	51 477
	s-h. kasulik pind	"	38 271	38 271
	s-h. lugemisala pind	"	5 376	5 376
	s-h. hoidlad	"	13 206	13 206
11.2.	hoone maht	m ³	154 540	154 540
11.3.	hoidlate maht	eks.	5 milj	5 milj

12. RAAMATUKOGU RAHASTAMINE (tuh. kr.)

Jrk-nr.	nimetus	2003	2004	2005
12.1.	tulud kokku	77 257,8	89 403,0	91 273,4
12.1.1.	s-h. riigilt	67 207,6	76 447,1	79 588,9
12.1.2.	s-h. muudest allikatest	10 050,2	12 955,9	11 684,5
12.1.2.1.	tulud teistest riiklikest või kohaliku omavalitsuse või muudest avalik-õiguslikest allikatest	1 465,0	1 400,0	1 400,0
12.1.2.2.	sihtfinantseerimine	839,2*	3 549,9	2 052,5
12.1.2.3.	omatulud (majandustegevusest laekuvad tulud)	7 746,0	8 006,0	8 232,0
12.2.	kulud kokku	77 257,8	89 403,0	91 273,4
12.2.1.	personalikulud (töötasu koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga, nõukogu juhtimistasud, õppelaenude kustutamise kulud)	48 561,7	52 415,8	56 548,2
12.2.2.	administreerimiskulud	2 620,0	2 767,6	3 028,8
12.2.2.1.	s-h. personali koolituskulud	509,3	539,5	672,3
12.2.3.	kinnistu ja ruumide majandamiskulud	10 077,9	14 218,6	13 645,5
12.2.3.1.	s-h. lugemissaalide renoveerimiskulud	545,0	850,0	867,0
12.2.4.	IKT kulud	1 900,0	2 708,0	2 646,4
12.2.5.	komplekteerimiskulud	7 680,0	8 332,2	7 924,5
12.2.5.1.	s-h. teavikute komplekteerimiskulud	6 100,0	7 107,7	6 642,0
12.2.5.2.	s-h. kulud juurdepääsuõiguse ostuks elektroonilistele andmebaasidele, litsentsid	1 580,0	1 224,5	1 282,5
12.2.6.	avalikkusele suunatud kulud	1 056,5	1 300,2	1 090,7
12.2.6.1.	s-h. kirjastamiskulud	573,8	593,0	450,0
12.2.6.2.	s-h. näituste korralduskulud	155,6	210,8	160,4
12.2.7.	muud kulud (inventar, seadmed, erimaterjalid, liisingud jm.)	4 522,5	4 315,2	4 336,8
12.2.8.	projektide kulud	839,2	3 345,4	2 052,5

LISA 1

KOGUD 2005. AASTAL

KASUTUSKOGUD

Jrk-nr.	Trükise laad	Arvestus-üksus	Kogu seis 01.01.05	Täienemine	Kustutamine	Kogu seis 01.01.06
1.	Raamatud	köide	2 010 034	24 931	44 680	1 990 258
2.	Jadaväljaanded	aastak.	297 377	10 272	5 428	302 221
	2.1. Ajalehed	"	16 589	476	144	16 921
	2.2. Ajakirjad	"	126 366	3 380	501	129 245
	2.3. Jätkväljaanded	eks.	154 422	6 416	4 783	156 055
3.	Tehnikaerilaadid	"	2 283	206	0	2 489
4.	Kaardiväljaanded	"	18 557	925	0	19 482
5.	Noodiväljaanded	"	117 863	2 199	3 279	116 783
6.	Graafikateavikud	"	175 556	2 600	0	178 156
7.	Käsitirjad ja arhivaalid	köide	6 064	275	0	6 339
	7.1. s-h. käsitirjad		150	0	0	150
	7.2. s-h. arhivaalid		5 914	275	0	6 189
8.	Muud teavikud	eks.	506 582	15 366	34 725	487 223
	Paberil kokku:		3 134 316	56 774	88 112	3 102 978
9.	Auvised	eks.	38 919	2 478	54	41 343
	9.1. Audiaalteavikud	"	37 008	2 218	54	39 172
	9.2. Kombineeritud auvised	"	1 911	260	0	2 171
10.	Elektronilised teavikud	"	1 543	168	0	1 711
	10.1. CDd	"	1 387	168	0	1 555
	10.2. Disketid	"	156	0	0	156
11.	Mikrovormid	"	28 029	312	0	28 341
	11.1. Mikrokaardid	"	22 192	6	0	22 192
	11.2. Mikrofilmid	"	5 837	306	0	6 143
	Muud laadid kokku:	"	68 491	2 958	54	71 395
	Kasutuskogud kokku:		3 202 807	59 732	88 166	3 174 373

VARU- JA VAHETUSKOGU

Jrk-nr.	Kogud	Arvestus-üksus	Kogu seis 01.01.05	Täiendatud	Kustutatud	Kogu seis 01.01.06
1.	Varukogu	köide	188 247	51	13 000	175 298
2.	Vahetuskogu	"	9 835	1 613	2 072	9 376
	Varu- ja vahetuskogu kokku:		198 082	1 664	15 072	184 674
	KOGUD KOKKU:		3 400 889	61 396	103 238	3 359 047

LISA 2

VÄLJAANDED 2005

TRÜKISED

Rahvusbibliograafia väljaanded

1. Muusika 2004
2. Perioodika 2004
3. Kaardid 2003-2004
4. Raamatud. Registrid 2004
5. Raamatud 12/2004, 1/2005, 2/2005, 3/2005, 4/2005, 5/2005, 6/2005, 7/2005, 8/2005, 9/2005, 10/2005, 11/2005

Bibliograafiaväljaanded

6. Bibliographia iuridica Estonica 2004. Koost. M. Ruttu
7. Raamatukogunduse bibliograafia 2003. Koost. M. Stamm
8. Ingrid Rüütli bibliograafia. Koost. G. Eero, R. Hillermaa

Statistikaväljaanded

9. Eesti eriala- ja teadusraamatukogud 2004. Koost. H. Priimets
10. Eesti rahvaraamatukogud 2004. Koost. H. Priimets

Riigikogu väljaanded

11. Riigikogu kroonika 2004. Koost. P. Viljamaa
12. Riigikogu teatmik 2005. Koost. P. Viljamaa
13. Riigikogu Directory 2005. Koost. P. Viljamaa
14. Riigikogu: miks ja kuidas?
15. Riigikogu Toimetised nr. 11, 12
16. X Riigikogu voldik eesti, inglise, saksa k.

Teadusväljaanded

17. B. Volodin. Maailma raamatukogude ajalugu

Info- ja reklaamväljaanded

18. Rahvusraamatukogu tegevusaruanne 2004 ja -plaan 2005
19. Voldik ja plakat "Tel-me-mor" eesti ja inglise keeles
20. Voldik "Ajalooteave Eesti Rahvusraamatukogus"
21. Voldik "Digar"
22. Voldik "Kartograafiateave Eesti Rahvusraamatukogus"
23. Näituse "Tõllaga ja tõllata" voldik eesti ja inglise keeles
24. Näituse "Austria kunsti kuu Eesti Rahvusraamatukogus" voldik
25. Europe Direct voldik ja postkaardid
26. Arhiivkogu voldik
27. Voldik "Rahvusraamatukogu konverentsikeskus" eesti ja inglise keeles

Eriprojektid

28. Eesti aabitsad. Kalender 2006
29. H. C. Andersen. "Pöial-Liisi"
30. Näitusekataloog "Euroopa 18. sajandi sügavtrükigraafika Eesti Rahvusraamatukogus". Koost. J. Hain

31. **Ajakiri Raamatukogu** Nr. 1-6

ELEKTROONILISED VÄLJAANDED

Rahvusbibliograafiad

1. Uued Eesti Raamatud
2. ERB. Kaardid
3. ERB. Eesti ametlikud väljaanded

Bibliograafiad

4. Riigikogu liikmete kirjutised
5. Eesti õiguskirjandus inglise, saksa, soome ja rootsi keeles (nimestikud 1991-1998)

Referaatväljaanded

6. Summaria Iuridica
7. Summaria Socialia
8. Summaria Europensia

Uudiskirjanduse nimestikud

9. Raamatukogunduse uudiskirjandus
10. Humanitaarteaduste uudiskirjandus
11. Uued raamatud: majandus, poliitika, õigus
12. Uut kunstikirjandust
13. Uut muusikakogudes
14. Uut geograafia- ja kartograafiakirjandust
15. Uut teatri- ja filmikirjandust
- ***
16. Raamatukogusõnastik
17. Eesti üldine märksõnastik. Täiendusvihik (pdf)

VÄLJAANDED 2006

TRÜKISED

Rahvusbibliograafia väljaanded

1. Muusika 2005
2. Perioodika 2005
3. Raamatud. Registrid 2005
4. Raamatud 12/2005, 1/2006, 2/2006, 3/2006, 4/2006, 5/2006, 6/2006, 7/2006, 8/2006, 9/2006, 10/2006, 11/2006
5. Eesti perioodika 1941-1944. Koost. K. Kaunissaar

Bibliograafiaväljaanded

6. Bibliographia Iuridica Estonica 2005. Koost. M. Ruttu
7. Raamatukogunduse bibliograafia 2004. Koost. M. Stamm
8. Raamatukogunduse bibliograafia 2005. Koost. M. Stamm
9. Jaan Krossi bibliograafia 1996-2005. Koost. V. Kabur, T. Ritson

Statistikaväljaanded

10. Eesti rahvaraamatukogud 2005. Koost. M. Jõgi
11. Eesti eriala- ja teadusraamatukogud 2005. Koost. M. Jõgi
12. Voldik "Eesti rahvaraamatukogud". Koost. M. Jõgi

Riigikogu väljaanded

13. Riigikogu kroonika 2005
14. Riigikogu teatmik 2006
15. Riigikogu Directory 2006
16. Riigikogu Toimetised 13, 14
17. X Riigikogu voldik eesti, inglise, saksa k.

Teadusväljaanded

18. Omanikumärgid vanaraamatus: Artiklite kogumik. Koost. L. Petina
19. Rahvusraamatukogu aastaraamat

Info- ja reklaamväljaanded

20. Eesti Rahvusraamatukogu brošüür ja majajuht eesti ja inglise keeles
21. Lugejavoldik "Tere tulemast Eesti Rahvusraamatukokku"
22. Voldik "Kirjandusteave Eesti Rahvusraamatukogus"

23. Voldik "Psühholoogiateave Eesti Rahvusraamatukogus"
24. Voldik "Keeleteaduse teave Eesti Rahvusraamatukogus"
25. Haruldaste raamatute kogu tutvustav voldik eesti ja inglise keeles
26. Arhiivkogu tutvustav voldik eesti ja inglise keeles
27. Voldik "Õigusteave Eesti Rahvusraamatukogus"
28. Teadus- ja arenduskeskuse voldik eesti ja inglise keeles
29. Voldik "Eesti Rahvusraamatukogu kasutajakoolitus"
30. Infoteaduste saali voldik
31. Rahvusraamatukogu tegevusaruanne 2005 ja -plaan 2006
32. Raamatukoguteatmik. Koost. M. Jõgi

Eriprojektid

33. Faksiimiletrükk "Eesti riigi-, avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938"
34. Kalender 2007
35. Rahvusraamatukogu kogud. Eesti aabitsad

Standardid

36. RRS. Anglo-Ameerika kataloogimisreeglid. Koost. S. Nilbe
37. RRS. Bibliograafiline andmebaasivorming Eesti raamatukogudele. Koost. J. Andresoo
38. **Ajakiri Raamatukogu** Nr. 1-6

ELEKTROONILISED VÄLJAANDED

Rahvusbibliograafiad

1. Uued Eesti Raamatud
2. ERB. Kaardid
3. ERB. Eesti ametlikud väljaanded

Bibliograafiad

4. Riigikogu liikmete kirjutised
5. Eesti õiguskirjandus inglise, saksa, soome ja rootsi keeles (nimestikud 1991-1998)

Referaatväljaanded

6. Summaria Iuridica
7. Summaria Socialia
8. Summaria Europensia

Uudiskirjanduse nimestikud

9. Raamatukogunduse uudiskirjandus
10. Humanitaarteaduste uudiskirjandus
11. Uued raamatud: majandus, poliitika, õigus
12. Uut kunstikirjandust
13. Uut muusikakogudes
14. Uut geograafia- ja kartograafiakirjandust
15. Uut teatri- ja filmikirjandust
- ***
16. Raamatukogusõnastik
17. Eesti üldine märksõnastik. Täiendusvihik (pdf)

RRi TÖÖTAJATE PUBLIKATSIOONID 2005

- Ainz, Anne.** Bibliograaf Endel Annus 90 // Keel ja Kirjandus (2005) nr. 2, lk. 160-161.
- Andresoo, Janne.** ERÜ kutset omistava organina : avasõna // Raamatukoguhoidja haridus ja kutsekvalifikatsioon : ERÜ koolituse toimkonna teabepäev 6. aprillil 2005. [Tallinn, 2005], lk. 4.
- Andresoo, Janne.** Teadus- ja arenduskeskuse esimene aasta // Raamatukogu (2005) nr. 5, lk. 22-23.
- Aru, Krista ; Konsa, Kurmo ; Reimo, Tiiu ; Siiner, Mari.** Eesti trükise punane raamat 1535-1850 // Keel ja Kirjandus (2005) nr. 1, lk. 1-8. - Bibliograafia joonealustes märkustes.
- Arula-Jahe, Jette.** Visionäär Jeremy Rifkin // Riigikogu toimetised (2005) nr. 12, lk. 228.
- Halling, Maimu.** Endel Annus osakonnajuhatajana // Raamat on .... IV : Eesti bibliofiilia ja raamatuloo almanahh. Tallinn, 2005, lk. 280-283.
- Jantson, Signe ; Kont, Kate-Riin.** Raamatukoguhoidja stereotüüp läbi aja // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 6-7. - Sisaldab bibliograafiat.
- Kannusaar, Mari.** 9. rahvusvaheline RVL-i ja dokumendiedastuse konverents Tallinnas // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 36.
- Kiisa, Krista.** Digitising Estonian newspapers from the 19th and 20th centuries : problems and solutions // Newspapers in Central and Eastern Europe : papers presented at an IFLA conference held in Berlin, August 2003 = Zeitugen in Mittel- und Osteuropa. München, 2005, pp. 129-139. (IFLA publications ; 110).
- Kiisa, Krista.** Rahvusraamatukogu alustas digitaalarhiivi loomist // Raamatukogu (2005) nr. 2, lk. 8.
- Lehtla, Eva ; Ojasaar, Hela.** New roles and challenges for the information professionals // Librarianship in the information age : proceedings : the 13th BOBCATSSS Symposium, 31 January - 2 February 2005 in Budapest, Hungary. Budapest, 2005, pp. 91-100. - Sisaldab bibliograafiat.
- Liivamets, Maire.** Kohtumiseni kirjanduse teel // Raamatukogu (2005) nr. 5, lk. 42.
- Liivamets, Maire.** Turujutud on sedapuhku aetud // Raamatukogu (2005) nr. 2, lk. 38-39.
- Lotman, Piret.** Ideaalid ja tegelikkus. Õigeusklike konverteerimine Ingerimaal Heinrich Stahli superintendantuuri ajal usulisest aspektist vaadatuna // Narva Muuseumi toimetised. 4. Narva, 2005, lk. 65-75.
- Lusmägi, Sirje.** Narva Kirikuraamatukogu lugu // Narva Muuseumi toimetised. 4. Narva, 2005, lk. 95-105. Sisaldab bibliograafiat.
- Lusmägi, Sirje.** Vanem *baltica* : menüüid ja rariteetid // Raamat on .... IV : Eesti bibliofiilia ja raamatuloo almanahh. Tallinn, 2005, lk. 64-73. - Sisaldab bibliograafiat.
- Mets, Õnne.** Teavitustööst enne ja pärast liitumist // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 14.
- Nilbe, Sirje.** Rahvusvaheline terministandard EVS-ISO 5127 // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 29-30.
- Rahvusvaheliste kataloogimis põhimõtete deklaratsioon : esimesel rahvusvaheliste kataloogimisreeglite alasel IFLA nõupidamisel 2003. a. Saksamaal Frankfurdis heakskiidetud kavand / tõlk. **Sirje Nilbe** // Raamatukogu (2005) nr. 1, lk. 21-24. - Sisaldab bibliograafiat.
- Nuut, Anu.** Evaluation of library performance – outcomes and impact : current developments in Estonia // Research and innovation : Nordic-Baltic strategies for library development : proceedings of the IV Nordic-Baltic Library Meeting : May 2-3, 2005 Liepaja, Latvia. Riga, 2005, pp. 158-168. - Sisaldab bibliograafiat.
- Nuut, Anu.** Põhja- ja Baltimaade raamatukogude arengustrateegiad // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 33.
- Nuut, Anu ; Puura, Kristiina.** Elektroonilise raamatukogu tulemusindikaatorid // Raamatukogu (2005) nr. 4, lk. 25-28. - Sisaldab bibliograafiat.
- Петина, Лариса.** Проблемы атрибуции книжных владельческих знаков // Книготыра. Т. 42. Vilnius : Vilniaus Universitetas, 2004. p. 25-38.
- Петина, Лариса.** Собрание книг А. Г. Бобринского в замке Оберпален из истории поместных библиотек Эстонии XVII века // Альманах библиофила. Вып. 29. Москва, 2005. с. 9-36.
- Reial, Mihkel.** Digitaalne elukorraldus mäluasutustes // Raamatukogu (2005) nr. 1, lk. 6-7.
- Remmelt, Helle.** Esimene talupoegade raamatukogu Eestis // Raamat on .... IV : Eesti bibliofiilia ja raamatuloo almanahh. Tallinn, 2005, lk. 74-79.
- Remmelt, Helle.** Kolm kuulsat eesti naist // Raamatukogu (2005) nr. 1, lk. 29-30.
- Riisalu, Katre.** Ilmus 20. sajandi alguse Eesti heliplaadiarhiiv // Raamatukogu (2005) nr. 4, lk. 39.
- Riisalu, Katre.** Kunstikogu virtuaalajastul // Raamatukogu (2005) nr. 2, lk. 5-7.
- Rist, Marju.** Millal on töötaja vana? // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 8-9.
- Rist, Marju.** Tulevasele kolleegile töövõtuintervjuuks // Raamatukogu (2005) nr. 1, lk. 19.
- Ritson, Tiina.** Monumendid ja müüdid // Raamatukogu (2005) nr. 1, lk. 37.
- Schvak, Toomas.** Teel Euroopa Raamatukogu poole // Raamatukogu (2005) nr. 2, lk. 9.
- Schvak, Toomas.** Uusi arenguid digiteerimise valdkonnas // Raamatukogu (2005) nr. 6, lk. 5-6.
- Sildre, Urve.** Jenovevad ehk haledad lood vagadest naistest // Raamatukogu (2005) nr. 6, lk. 23-25. - Sisaldab bibliograafiat.
- Sildre, Urve.** Talupoegade sissekirjutused Eesti vanaraamatus // Raamat on .... IV : Eesti bibliofiilia ja raamatuloo almanahh. Tallinn, 2005, lk. 20-28. - Bibliograafia joonealustes märkustes.

- Stamm, Margit.** Eesti Rahvusraamatukogu infoteaduste saal erialateabe vahendajana : kogu ja andmebaasid // Raamatukoguhoidja haridus ja kutsekvalifikatsioon : ERÜ koolituse toimkonna teabepäev 6. aprillil 2005. [Tallinn, 2005], lk. 31-36.
- Talvi, Krista.** CALIMERA ühendab rahvaraamatukogud, muuseumid ja arhiivid // Raamatukogu (2005) nr. 4, lk. 40.
- Talvi, Krista.** Elukestev õpe kogu elanikkonnale // Raamatukogu (2005) nr. 5, lk. 40.
- Talvi, Krista.** Raamatukoguhoidja täiendõpe // Raamatukoguhoidja haridus ja kutsekvalifikatsioon : ERÜ koolituse toimkonna teabepäev 6. aprillil 2005. [Tallinn, 2005], lk. 29-30.
- Tiik, Kersti.** Viktor Aleksejevi piltidega "Pöial-Liisi" // Raamatukogu (2005) nr. 3, lk. 38.
- Tohver, Margit.** La numérisation de la cartothèque de la Bibliothèque Nationale d'Estonie // LIBER Quarterly. Vol. 15 (2005) no. 1, lk. 54-59.
- Tohver, Margit.** Eestimaa mõisapargid sügises // Eesti Loodus (2005) nr. 9, lk. 20-23.
- Viljamaa, Piret.** Parlamentaarsed uudised // Riigikogu toimetised (2005) nr. 11, lk. 228-235.
- Viljamaa, Piret.** Parlamentaarsed uudised // Riigikogu toimetised (2005) nr. 12, lk. 221-227.
- Volt, Mihkel.** 70 aastat Rahvusraamatukogu arhiivkogu // Raamatukogu (2005) nr. 6, lk. 19-20.
- Õunapuu, Kaili.** Koduleht võimaldab end tutvustada ja reklaamida // Raamatukogu (2005) nr. 2, lk. 24-25.

RRi TÖÖTAJATE ETTEKANDED 2005

- Seminar *Info- ja dokumendihalduse standardid. Terminoloogiatöö* (20.01., Tallinn)
Tulemusjuhtimise standardite ISO 2789:2003 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogustatistika* ja ISO 11620:1998 *Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogutöö tulemuslikkuse indikaatorid* uustöötused ja nende rakendamine (A. Nuut)
Terminoloogiatöö ja raamatukoguterminite andmebaas (S. Lauk)
Standardid ja nende koostamine. Standardiinfo (E. Sandberg)
Terministandard EVS-ISO 5127 (S. Nilbe)
- The 12th International BOBCATSSS Symposium *Librarianship in the Information Age* (31.01-2.02., Budapest)
New roles and challenges for the information professionals (H. Ojasaar)
- Konverents *Rumjantsevi lugemised* (5.-7.04., Moskva)
Создание и использование электронных ресурсов в Национальной библиотеке Эстонии (L. Enok)
- Lääne Maakonna Keskraamatukogu teabepäev *Raamatukogu kaudu e-maailma* (08.04., Haapsalu)
Eesti Rahvusraamatukogu omaloodud andmebaasid (K. Pihlau)
- Kooliraamatukogude töötajate teabepäev *Infotehnoloogiline areng Eesti kooliraamatukogudes* (11.04., Tallinn)
Eesti Rahvusraamatukogu andmebaasidest (K. Pihlau)
- Teaduskonverents *Eesti teoloogilisest mõtlemisest* (15.-16.04., Tartu)
Heinrich Stahl (1600?-1657) Rootsi kirikupoliitika teostajana (P. Lotman)
- Viljandi Kultuuriakadeemia erialapäev (21.04., Viljandi)
Rahvusraamatukogu teadus- ja arenduskeskuse tegevusest (J. Andresoo)
Raamatukogude statistika (M. Jõgi)
Raamatukogunduse ja infoteaduse terminoloogia väljatöötamine ning valdkonna oskuskeele korraldus (S. Lauk)
Rahvusraamatukogu kasutajakoolituse arengusuunad ja korraldamine 2005/2006. õppeaastal (H. Ojasaar)
Osalemine projektis TEL-ME-MOR ja Euroopa Raamatukogu teenuse loomine (T. Schvak)
- IV Põhja- ja Baltimaade Konverents *Research and Innovation. Nordic-Baltic Strategies for Library Development* (1.-4.05., Liepaja)
Evaluation of Library Performance in Estonian Libraries (A. Nuut)
- Rahvusvaheline konverents *Managing Heritage Collections II* (6.05., Tallinn)
Kuidas pildifaile raamatukogus üles riputada (M. Reial, K. Kiisa, L. Enok)
- Rahvusvaheline seminar *International relations/Kansainvälisyyttä* (9.05., Helsingi)
Estonian Libraries in the Process of Democratization (T. Valm)
- Konverents *UNESCO between two Phases of the World Summit on the Information Society* (17.-19.05., Peterburi)
The Role of Cultural Memory Institutions in Knowledge Societies (T. Valm)
- ERÜ vanaraamatu toimkonna seminar *Kirjasõna Hiiumaal ja Hiiumaast* (28.05., Hiiumaa)
Hiiumaal ringelnud publikaadid (S. Lusmägi)
Hiiumaa venekeelses trükisõnas: Karl Weltmanni kartoteegi põhjal ja mitte ainult (L. Petina)
- Baltimaade rahvusraamatukogude seminarlaager LiLaEst 2005 *The First Year in EU: New Horizons for the National Libraries* (27.06.-1.07., Leedu)
Librarians as teachers (H. Ojasaar)
Новые приоритеты и стратегии развития Национальной библиотеки Эстонии (T. Valm)
Усилия Национальной библиотеки Эстонии по сохранению и обеспечению доступности национального культурного наследия (M. Ottmaa)
- Infopäev *Euroopa võimalused teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks kultuurisektoris* (29.06., Tallinn)
TEL-ME-MOR: Eesti Rahvusraamatukogu 6. raamprogrammis (T. Schvak)
- IAMLi aastakonverents (9.-17.07., Varssavi)
National Report (Aurika Gergeležiu)
- Rahvaraamatukogude suveseminar (9.-11.08., Toila)
Euroopa Raamatukogu: uus aken maailma (T. Schvak)
Kutseõppeprogrammide ning kutsekoolitusest (K. Talvi)
- IFLA juhtimise ja turunduse sektsiooni eelkonverents *Management, marketing, evaluation and promotion of library services, based on statistics, analyses and evaluation in your own library* (9.-11.08., Bergen)
Development of Estonian public libraries during the last decade (M. Jõgi)
- IFLA 71. aastakonverents (15.08., Oslo)
Library building projects in Estonia (T. Valm)

- IFLA satelliitkonverents - 6. Northumbria konverents *The Impact and Outcomes of Library Services: Performance Measurement for a Changing Information Environment* (22.-24.08., Durham)
Evaluation of library performance: current developments in Estonia (A. Nuut)
Service quality in the context of Estonian Research Libraries (T. Toomemets)
- Eesti teadusraamatukogude suveseminar *Raamatukogu teadusasutusena* (23.-24.08., Pedase)
Raamatukogu- ja infoteadus teadusraamatukogu vaatepunktist (J. Andresoo)
- Urban Hiärne sümpoosion (1.-4.09., Saadjärve)
Kyrkoherdens son från Nevastranden. Föräldrar och barndomsmiljö (P. Lotman)
- IFLA suurlinnaraamatukogude (metropoliraamatukogude) sektsiooni aastakoosolek *Libraries and Lifelong Learning* (11.-16.09., Riia)
Estonian Libraries and Librarians as Lifelong Learning (K. Talvi)
- Konverents *Soome-ugri raamatukogud ja avatud maailm* (21.09., Surgut)
Rahvaraamatukogude süsteemist Eestis ja Eesti Rahvusraamatukogust (B. Buracinski)
- Euroopa Rahvusraamatukogude Direktorite Konverentsi avatud foorum (28.09., Luxembourg)
Projekti TEL-ME-MOR 4. tööpaketi tutvustus (T. Schvak)
- Infoteaduse eriala Tallinna Ülikoolis õpetamise 40. aastapäeva konverents (7.10., Tallinn)
Raamatukogu areng mitmes dimensioonis (J. Andresoo)
Libraries and social dilemma: libraries transforming (T. Valm)
- Venemaa Rahvusraamatukogu konverents *14. Pavlenkovi lugemised* (19.10., Peterburi)
Peterburi bibliofiilide raamatud Eesti Rahvusraamatukogus (L. Petina)
- Konverents *Digitaalraamatukogu ja selle kasutaja. III* (20.10., Tartu)
Digitaalraamatukogud Eestis – kas kogude või teenuste võrk? (M. Reial)
- Infokirjaoskuse päeva seminar *Infokirjaoskus, infotarbija ja raamatukogud* (25.10., Tallinn)
Rahvusraamatukogu kasutajakoolitus abiks õppijale ja õpetajale (H. Ojasaar)
- Trüki- ja kirjastuskonverents 2005 (10.11., Tallinn)
DIGAR. Miks arhiveerida printfaile? (K. Kiisa)
Tiitellehe standard: mis ja milleks? (A. Gergeležiu)
- GIS- ja geograafia päev (16.11., Tallinn)
Geoinfosüsteemide rakendusvõimalusi raamatukogudes (A. Nuut)
- ERÜ kooliraamatukogude sektsiooni infopäev *Kooliraamatukogude juhtimine* (21.11., Tallinn)
Raamatukogude töökorraldusest ja juhtimisest (A. Nuut)
Statistika õppeaastal 2004/2005 (M. Jõgi)
- Teaduskonverents *Informacija, revolucija, reakcija: 1905-2005* (23.-25.11., Riia)
Russian revolution and Estonian book culture (P. Lotman)
- *The 2nd Nordic and Baltic Meeting in Library Statistics* (24.11., Tallinn)
Short country report and database introduction - overview about statistics collection and database of statistics, and main publications (M. Jõgi)
Data analyses and indicators – standardization in Estonia (A. Nuut)
- Seminar *Digital Memory* (24.-25.11., Tallinn)
Bibliographic Control of Estonian Web (J. Andresoo)
National policy of the preservation of digital cultural heritage. Estonian Legal Deposit Act and Web resources (Ü. Talihärm)
Collection development and web publications. Selection criteria (K. Felt)
Communication between archiving library and publishers (R. Enna)
Estonian resources in Internet: indexing and archiving (R. Šestakov)
- XI maanaiste päevade konverents *Naine maaelu mõjutajana* (2.12., Tallinn)
Rahvaraamatukogu kui maarahva õpikeskkond ja koostöökoda. Võimalused ja probleemid (K. Talvi)
- Seminar Tallinna Ülikooli infoteaduse magistrantidele (5.12., Tallinn)
Raamatukogude ajaloo uurimise meetoodika (P. Lotman)
- Seminar rahvaraamatukogude direktoritele *Tulemusjuhtimine ja tulemuslikkus raamatukogutöös* (6.12., Tallinn)
Tulemusjuhtimine ja kvaliteet raamatukogutöös (A. Nuut)
- 7th Triennial Meeting for Restorers of the Baltic States Conference Materials (8.-10.12, Riia)
The Map of Forest Districts of Estonia (U. Kolde, A. Tarvas)
- Kirjandusfoorum *Paabeli raamatukogu* (9.-10.12., Tallinn)
Raamatukoguhoidja silmitsi eesti kirjandusega (M. Liivamets)

RRi TÖÖTAJATE TÄIENDKOOLITUS 2005

- 20. jaanuar *Infotöö ja dokumendihalduse standardimine ning terminoloogia* (90 osalejat teadus-, eriala-, rahva- ja kooliraamatukogudest, arhiividest ja muuseumidest, üliõpilased);
- 27. jaanuar Tallinna Avatud Ülikooli täiendõppes osalenud emakeeleõpetajatele *RRi kirjanduse andmebaasid* (35 osalejat);
- 1. veebruar Tallinna Avatud Ülikooli täiendõppes osalenud kooliraamatukoguhoidjatele *RRi andmebaasid ja internetiotsing* (36 osalejat);
- 3.-4. märts koos Sisekaitseakadeemia ATAKiga *Edukas klienditeenindus ja suhtlemine koos praktilise treeninguga* (14 osalejat rahvaraamatukogudest);
- 14. märts emakeelepäev *Miks õpitakse eesti keelt?* (41 osalejat teadus-, eriala-, rahva- ja kooliraamatukogudest ning Tallinna koolidest);
- 20.-21. aprill *Elektronkataloogimise algkursus* (25 osalejat rahvaraamatukogudest);
- 2. mai koostöös OÜ Deltmariga *Raamatukogudele võrdsed võimalused. Raamatukoguprogramm RIKS* (60 osalejat);
- 12. mai Harjumaa raamatukoguhoidjatele *RRi andmebaasid ja internetiotsing* (26 osalejat);
- 19.-20. mai teenindajate koolitus *Tee rahuloleva lugejani* (12 osalejat rahvaraamatukogudest);
- 20. mai Tallinna Avatud Ülikooli täiendõppes osalevatele kooliraamatukoguhoidjatele *RRi andmebaasid ja internetiotsing* (16 osalejat);
- 2. juuni koostöös Statistikaametiga *Riiklik statistika ja selle kättesaadavus tarbijatele* (20 osalejat maakonna/linna keskraamatukogudest);
- 29. juuni koolitaja koolitus maakonna/linna keskraamatukogude peaspetsialistidele (25 osalejat);
- 9.-11. august rahvaraamatukogude 25. seminarilaager Toilas (50 osalejat);
- 29.-30. august koolitaja koolitus (25 osalejat);
- 15.-16. september *Edukas klienditeenindus ja suhtlemine* (14 osalejat rahvaraamatukogudest);
- 8. ja 16. september *Elektronkataloogimine MARC vormingus* (4 osalejat erialaraamatukogudest);
- 10.-11. oktoober Tallinna Avatud Ülikooli täiendõppes osalevatele vene kooliraamatukoguhoidjatele *RRi andmebaasid, loengud Raamatu rariteetsuse mõiste, Haruldased raamatud ja nendega töötamise eripära, Omanikumärgid vanaraamatus* (8 osalejat);
- 13.-14. oktoober koolitaja koolitus (25 osalejat);
- 24.-29. oktoober koostöös Eesti Kirjanike Liiduga kirjandustuur *Eesti kirjanikud Eesti raamatukogudes*;
- 2. november maakonna/linna keskraamatukogude bibliograafide teabepäev Eesti Meditsiiniiraamatukogus (19 osalejat);
- 9.-10. november *Läbirääkimised ja avalik esinemine* (11 osalejat rahvaraamatukogudest);
- 11. november Tallinna Avatud Ülikooli täiendõppes vene kooliraamatukoguhoidjatele loeng *Eesti raamatukogude ajalugu: A. Bobrinski raamatukogu Põltsamaal* (8 osalejat);
- 17.-19. november koolitaja koolitus (25 osalejat);
- 2. detsember koostöös MTÜga EUREKA *Naine maaelu mõjutajana* (40 osalejat maaraamatukogudest);
- 6. detsember *Tulemusjuhtimine ja kvaliteet, tulemuslikkuse hindamine* (20 maakonna/linna keskraamatukogu direktorit);
- 7. detsember Kalju Oja 85 ja Hille Tamme 70. Mälestuspäev *Sild raamatukogu ja lugeja vahel* (40 osalejat RRist, Tallinna Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogust, Hoiuraamatukogust, Keele ja Kirjanduse Instituudist jm.);
- 8.-10. detsember koolitaja koolitus (25 osalejat);
- Loengud eesti kirjandusest Tallinna Keskraamatukogus, ERÜ komplekteerijate nõupidamisel, Väike-Maarja vallaraamatukogus ja Pärnu Keskraamatukogus.

LISA 6

NÄITUSED 2005

Jaanuvar	Ara Güler (foto, Türgi) <i>Juugend Lätis</i> (Läti Rahvusraamatukogu) <i>Eesti menuraamatud 2004</i> Meeme Veisson (foto) Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Maailma tervisepäev</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Rahvusvaheliste suhete teooria ja Eesti</i>
Veebruar	Konkurss-näitus <i>25 kauneimat Eesti raamatut, 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004</i> Kujundusgraafikute Liidu aastanäitus <i>Trükitud 2004</i> <i>Eesti riiklikud teenetemärgid</i>
Märts	<i>Balti merevaik Palanga Merevaigumuuseumist</i> (Leedu) Leedu merevaigufirma <i>Amber</i> näitusmüük Ilja West <i>Paradiisi otsimas</i> (maal, skulptuur, Soome) Irina Baleva <i>Peegelpilt</i> (batika)
Aprill	Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Ferdinanad Johann Wiedemann eesti keele arendajana</i> <i>H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum</i> (lasteraamatuillustratsioon, raamat) <i>Tubli laps - Eesti ehe</i> . Laste ja noorte loomevõistluse laureaadid Ajaloonäitus <i>Poolalt Tartule – Tartult Poolale</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Healuriik ja Euroopa</i>
Mai	Evaldas Šemetulskis, Vytautas Butas (maal, Leedu) Raamatunäitus Kanadast <i>Tõllaga ja tõllata: 17.–19. saj reisispilte</i> (RRi harulduste kogu) Arseni ja Signe Mölder <i>Sammud pikal teel</i> (skulptuur, keraamika, metall) Rein Mägar <i>Plakatist akvarellini</i> Ove Büttner <i>Laseermaal</i> Päästeameti tuletõrje- ja päästeteemalise lasteloomingu konkurss-näitus Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Statistikaraamatuid laiaast maailmast</i>
Juuni	<i>Norra poliitiline karikatuur</i> Karikaturist Miroslav Barták <i>Absurdne elu</i> (Tšehhi) Werner Herzogile pühendatud fotonäitus <i>Film peab olema füüsiline</i> (Goethe Instituut, Saksa Kultuuriinstituut) <i>50 aastat Euroopa Nõukogu kunstinäitusi</i> (plakat) EKA nahakunsti osakonna õppejõudude ja üliõpilaste näitus <i>Kõidetud Mudist</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Uuem psühholoogialane kirjandus</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Sugupooled postmodernses ühiskonnas</i>
Juuli	Jaana Kool <i>Tiibeti silmad</i> (foto)
August	Ajaloo- ja dokumendinäitus <i>Ernst Jaakson 100</i> (Välisministeerium) <i>Iidse linna lugu: Tallinn sõnas ja pildis</i> (raamat, foto, Läti) <i>Vaatemänguline Veljo Tormis</i> (raamat, heliplaadid)
September	<i>Eesti aabitsa lugu</i> (Eesti Instituut) Jaanus Vaiksoo ja Sirje Toomla originaalillustratsioonid Kadri Ilvese koostatud aabitsale Valli Lember-Bogatkina <i>Kuum Kuuba 1985 ja põhjamine Norra 2005</i> (akvarell) Viive Noor <i>Lasteraamatuillustratsioonid</i> <i>Hiina kirjakunst</i> (Hiina Rahvavabariigi Suursaatkond) Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Euroopa Liidu ühisraha euro</i>
Oktoober	Ajaloo- ja dokumendinäitus <i>Eesti Rahvusraamatukogu arhiivkogu 70</i> <i>Volga-maa-vägi. Marid ja tšuvašid</i> (EKA XXVIII soome-ugri uurimisreisi joonistused ja fotod) Lea Walter <i>Tekstiilinäitus W</i> Alexander Polo <i>See on ka meie mure: Kuuba Kevade vangide naised</i> (foto) <i>Võileib suudlusega. Kokaraamatud</i> (köite- ja nahakunst) <i>Vägi valla paremvägivalla vastu</i> (plakat, Goethe Instituut, Saksa Kultuuriinstituut) Vene Föderatsiooni Mari Eli Vabariigi valitsuse raamatukingitus (Venemaa Föderatsiooni Suursaatkond) <i>Eesti Kultuurkapital 80</i> (foto) Raamatunäitus <i>Maailm Eestisse 10</i> Raamatunäitus <i>Soome ajaloolased Eesti ajaloo uurijatena II</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>60 aastat ÜROd</i>

- November Austria kunsti kuu Eesti Rahvusraamatukogus:
Vaade Viini linnale. Topograafiline tajumus (graafika, maal, foto, Viini Linnavalitsus)
Salzburgi kunstimaastikud (graafika, foto, Salzburgi kunstnike ühendus Art-Bv Berchtoldvilla)
 Dieter Josef *Litograafia kui sõnum* (graafika)
 Ajaloonäitus *Johann Christoph Brotze* (Läti Akadeemiline Raamatukogu)
 Perekond Mäemetsa kingitus RRile *10 aastat = 500 CD-d*
Oranž revolutsioon kui elav reaalsus (foto, Ukraina Suursaatkond)
- Detsember *Goya: portreeteritud südametunnistus* (graafika, Hispaania Kuninglik Suursaatkond)
Euroopa 18. saj. sügavtrükigraafikat Eesti Rahvusraamatukogus
 Kaljo Põllu graafikat Eesti Rahvusraamatukogu kogudest
 Eesti tarbekunsti näitusmüük
 Raamatu- ja dokumendiväljapanek *Tsiviilõigus*

RÄNDNÄITUSED 2005

- Jaauuar *Eesti lipp 120* (Narva Muuseum)
Kroonikate aeg (TÜ Raamatukogu)
Teater põhjavalguses. Ungari muusika- ja draamalavastused Eesti teatrilavadel (Teater Vanemuine)
Kalevipoeg. Üks ennemuistne Eesti jutt (EV saatkond Berliinis)
Tallinna illustratsioonitriennaal. Rahvusvaheline lasteraamatuillustratsioonide näitus (Puškini-nim. Raamatukogu)
- Veebruar *Eesti lipp 120* (Vanemuise Kontserdimaja, Venemaa Rahvusraamatukogu)
Eesti nüüdisaegne lasteraamatuillustratsioon (Leedu Rahvusraamatukogu)
- Märts *Teater põhjavalguses. Ungari muusika- ja draamalavastused Eesti teatrilaval* (Teater Endla)
25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004 (Saare Maakonna Keskraamatukogu)
Tallinna illustratsioonitriennaal. Rahvusvaheline lasteraamatuillustratsioonide näitus (Leedu Rahvusraamatukogu)
- Aprill *Eesti lipp 120* (Sillamäe Eesti Gümnaasium)
Teater põhjavalguses. Ungari muusika- ja draamalavastused Eesti teatrilaval (Valga Kultuurikeskus)
Eesti nüüdisaegne lasteraamatuillustratsioon (Saare Maakonna Keskraamatukogu)
- Mai *Kroonikate aeg* (Tšehhi Teaduste Akadeemia)
Klaverimäng Eestis läbi aegade (Vanemuise Kontserdimaja)
H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum (Pärnu Uue Kunsti Muuseum)
25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004 (Põhjamaade Raamatukogu Pariisis)
- Juuni *H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum* (Tapa Linnaraamatukogu)
- Juuli *H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum* (Saare Maakonna Keskraamatukogu)
- August *Eesti lipp 120* (Laidoneri muuseum)
- September *25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2004* (Soome Rahvusraamatukogu)
Eesti lipp 120 (Läti Rahvusraamatukogu)
H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum (Viljandi. Kondase Keskus)
 Tallinna Illustratsioonitriennaal. Rahvusvaheline lasteraamatuillustratsioonide näitus (Valga Kultuurikeskus)
- Oktoober *Teater põhjavalguses. Ungari muusika- ja draamalavastused Eesti teatrilaval* (Ungari Rahvusraamatukogu)
Klaverimäng Eestis läbi aegade (Pärnu Kontserdimaja)
- November *H. C. Andersen 200. Kõige uskumatum* (Tartu Kunstikool)
Eesti aabitsa lugu (TÜ Raamatukogu)
Eesti lipp 120 (EV Kaitseliit)

NÄITUSED 2006

- Jaauuar *Inimnäoline islam* (foto)
Eesti menuraamatud 2005
Soome kauneimad raamatud 2004
Lõuna-Aafrika kontrastid: Elu Khayelitshas (foto)
Meeleheide ja lootus: Elu Terezinis läbi laste silmade (foto, Tšehhi Suursaatkond)
 Raamatu- ja dokumendiväljapanek *Karl Ast 120*

Veebruar	Heljo Mänd 80. <i>Kirjutades tagasi lapsepõlve</i> Eesti Kujundusgraafikute Liidu aastanäitus <i>Trükitud 2005</i> <i>Siberi kunst</i> (maal) <i>25 kauneimat Eesti raamatut ja 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2005</i> <i>Eesti riiklikud teenetemärgid</i>
Märts	Dieter Josef (graafika, Austria) Owe Büttner (maal) Nõmme Noortemaja kunstinäitus <i>Ibsen</i> (Norra Kuninglik Suursaatkond) <i>Eesti nimed: nimeuurimine ja -korraldus Eestis</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Keskkonnaprobleemid</i>
Aprill	Rait Prääts (klaas) Ülo Vilimaa <i>Hingevabadus</i> (maal) James Joyce (liri Suursaatkond) Samuel Beckett (liri Suursaatkond) <i>Dramaturge Eesti kutselise teatri algusaastatest</i>
Mai	Jaapani ikebana Lasteloomingu konkursnäitus (Päästeamet) <i>Hiina kunst</i> (Hiina Rahvavabariigi Suursaatkond) <i>Hispaania fotokunst</i> (Hispaania Suursaatkond) Heleliis Hõim (Kopli Kunstigümnaasiumi abiturienti lõputöö) Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Lapsed ja vägivald</i>
Juuni	Hans Sisa (maal, Austria) <i>Läbi lillede</i> (kõitekunst) Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Vähemusrahvaste kultuur Eesti Vabariigis</i>
August	Eesti keraamika ülevaatenäitus Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Sotsiaalpoliitika probleeme</i>
September	<i>Hiina pronks</i> (Hiina Rahvavabariigi Suursaatkond) <i>Rahvusoper Estonia 100</i> (plakat) <i>Kirjakunstnik Villu Toots</i>
Oktoober	Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Euroopa Liidu neli vabadust</i> Kaljo Põllu (graafika) Raamatunäitus <i>Maailm Eestisse 11</i> Raamatu- ja dokumendinäitus <i>Soome ajaloolased Eesti ajaloo uurijatena</i> <i>Kokaraamat läbi aegade</i>
November	Tallinna illustratsioonitriennaal (TIT) Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Riigiõigis</i>
Detsember	Tarbekunstnike näitusmüük <i>Kunst Eesti Rahvusraamatukogu kogudest</i> <i>Eesti esimene näitekirjanik August Kitzberg</i> Raamatu- ja dokumendiväljapanek <i>Juhtimisalane kirjandus</i>